

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

1925. ÉV JULIUS HÓ 8-IKÁN
MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :
JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

153. SZÁM.

KLEIN, LUDVIG ÉS SZELÉNYI KÖNYVNYOMDA R.-T. MISKOLC
IGAZOZTÓ: SZELÉNYI LAJOS.

Tudomásul.

Egyházkerületünk, a forradalmak miatt, 1919-ben nem tarthatott közgyűlést. Az 1920—1924. években tartott közgyűlések jegyzőkönyvei nem lettek kinyomtatva; eredetiben az egyházkerületi levéltárban, hiteles másolatban a püspöki hivatalnál található.

A tiszáninneri református egyházkerület 1925. évi július hó 8-án rendes közgyűlést tartott Miskolcon dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abauji egyházmegyéből: Cziáky Endre esperes, dr. Puky Endre gondnok, Papp József, Görgey János, Hőrcsik Lajos lelkészi részről; dr. Patay Sámuel, gróf Vay Artur, Dobozy István világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Farkas István esperes, Szabó András, Román Ernő, Kiss Albert lelkészi részről; gróf Haller József, Lipcsey Péter, Zsóry Lajos világi részről.

Az alsözempléni egyházmegyéből: Kiss Ernő esperes, Meczner Béla gondnok, Kun Zoltán, Gecse Lajos, Janka Péter lelkészi részről; dr. Meczner Tibor, Sebeő Gyula világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Zsóry György gondnok, Barna Gyula, Lőkös Sándor, Szentmártony Dániel lelkészi részről; Bónis Aladár, Maklár Dezső, dr. Miklós Elemér világi részről.

A Gömör–tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, báró Ragályi Balassa Ferenc gondnok, Király István, Hubay Kálmán lelkészi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Fodor György, Kovács István, Sütő Kálmán, Szalóczy Pál, Pósa Péter lelkészi részről; Szent Imrey Gyula, dr. Kérészy Barna világi részről.

Mint tanárképviselők: Nagy Béla a sárospataki theol. akadémia, Csontos József a sárospataki főgimnázium, Csorba

György a miskolci reálgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium képviselőjében.

Mint tanítóképviselő: Csiky Béla.

Mint egyházkerületi jegyzők: Janka Károly fő- és Marton János aljegyzők lelkészi részről; Dombó László fő-, dr. Nagy Barna és dr. Horváth Zoltán aljegyzők világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna, mint egyházkerületi alügyész és pénztárnok: dr. Regéczy József.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Dr. Révész Kálmán püspök a hitteljes léleknek nemesen egyszerű, bensőséges fohászában viszi az élet és lelkek Urához a szívek hódolatát és háláját és kéri a tanácskozásra a világosság, igazságosság és bölcsesség Istenének mindenekre elégséges kegyelmét és áldását.

2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok nagy figyelemmel hallgatott, többször élénk helyesléssel megszakított és általános tetszéssel kísért, a napi eseményeket és jelenségeket magas szempontból tárgyazó beszéddel nyitja meg a közgyűlést a gyűlést alkotó tagok szívélyes és meleg üdvözléte mellett.

Egyházkerületi közgyűlés hálára elkötelezettnek érzi magát szeretett főgondnokával szemben, ki előtt nem lehet egyházi életünket érintő még oly kicsiny esemény sem jelentéktelen, mely az ő buzgó érdeklődésén és meleg szeretetén átsűrődve, termékenyítő hatásokat a lelkekben ne keltsen. Ez alól a hatás alól ezuttal sem vonhatta ki magát a közgyűlés, mely a nagyértékű megnyitóbeszédnek jegyzőkönyvünkben egész terjedelemben való közzétételét határozza el, amint következik:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Egyházkerületünk egy évi életének képét a Főtiszteletű Püspök ur évi jelentése fogja részletesen bemutatni, méltóztassanak azonban nekem is megengedni, hogy e kép megfestéséhez néhány ecsetvonással én is hozzájáruljak, mert így közelebb fog az jutni a hűséghez, melyet megbizóinknak bemutatni akarunk.

Mindenekelőtt a fájdalom és szégyenérzetével emlékezem meg azon aknamunkáról, melynek végcélja, hogy ez a szerencsétlen ország visszasülyedjen abba a fertőbe, melyből alig sikerült kiemelkednie s mely Főméltóságú Kormányzónk magas személye ellen megindult, kinek a legtöbb része van ezen kiemelkedésben, megtisztulásban s amely egy megbomlott agyu bíróság előtti vallomást helyettesítő szennyiratban robbant ki az elmúlt napokban.

A mi szemeink előtt sulyosabbá teszi a támadást azon körülmény, hogy az csak részben van Magyarország kormányzója, de burkoltan a református valláshoz tartozó férfiu ellen intézve. Neki arra szüksége nincs, hogy közülünk bárki is védelmére keljen, hogy életét, működését bemutassa, igazolja, mert az a Novarán kapott lövéstől napjainkig minden részletében szemeink előtt folyt le s így ércmelléről visszapattannak a méltatlan és igazságtalan támadások mérgezett nyilai s megnyugvást és kárpótlást fog találni a palotáktól a kunyhóig megnyilatkozott s a nemtelen támadókat örökre lehetellenné tevő általános felháborodásban s az igazságos bíróság megtorló ítéletében, mégis úgy érzem, hogy nekünk kettős kötelességünk, úgy is, mint egyeneslelkű magyar hazafiaknak, úgy is, mint református hit-sorsosainak e nehéz órákban mellé állani, e támadások ellen őt oltalmazni, támogatásunkról, hűségünkről ez ünnepélyes alkalomból biztosítani. Ezért a tárgyalás rendén bátor leszek megfelelő javaslatot tenni, hogy Főméltóságú Kormányzónkat mai napon tartott egyházkerületi közgyűlésünkből sürgönyileg üdvözljük.

Alig van Egyházkerületünknek egyetlen olyan tagja, ki ne vérző szívvvel járult volna hozzá a sárospataki jogakadémia szüneteltetését kimondó, a főiskola anyagi helyzetének javulásáig terjedő határozathoz, sőt még azután is akadnak egyesek, kik e határozatot elhamarkodottnak látták, abban a hitben élvén, hogy a főiskola emelkedő földjövödelmei képesek lesznek fedezni a jogakadémia óriási és mindinkább fokozódó kiadásait, míg mások az egyetlen református jogakadémiát Sárospatakon óhajtották létesíteni. Sajnos, hogy a viszonyok azoknak adtak igazat, kik se a régi jogakadémia fenntartását, se egy közös jogakadémia létesítését nem látták anyagilag biztosítottnak Sárospatakon, mert amint a tárgyalás rendén alkalmunk lesz meggyőződést szerezni, a sárospataki főiskola ez évi költségvetése, dacára a legvégső határig vitt takarékoságnak és a beruházások igen tetemes része

elhagyásának, nagymérvű hiányt tüntet fel, sőt ha nem lesz képes borkészleteit értékesíteni és haszonbéréi nem fognak pontosan befolyjni, úgy kénytelen lesz folyó kiadásait függőkölcsönnel fedezni, míg a kecskeméti, egyetlen református jogakadémia, dacára Kecskemét város óriási anyagi segítségének, a dunamelléki és tiszántuli egyházkerületek hatalmas támogatásának, alig lesz képes magát jövőre fenntartani, hacsak egyházkerületünk s a dunántuli egyházkerület részéről vagy más forrásokból tetemes anyagi támogatást nem kap. Miután pedig egyetemes Konventünk határozata szerint ezen kérdéssel egy konventi bizottság fog a közeljövőben teljhatalommal határozni, melyben elnöktársammal együtt részt fog kelleni vennünk, szükségesnek látom, hogy egyházkerületünk mai közgyűlése bizonyos direktívát adjon elnökségének a tekintetben, hogy számíthat-e a kecskeméti jogakadémia egyházkerületünk anyagi támogatására?

A jogakadémia szüneteltetéseért kárpótlásul ígért Tanítóképezde visszaadásának ügye, hála a kultuszminiszter ur, vagy talán még inkább munkatársa, dr. Petri Pál államtitkár ur támogatásának s a pénzügyminiszter ur jóakarátának, de leginkább egyházmegyéink közgyűlései által kilátásba helyezett áldozatkészségének, a megvalósuláshoz közeledik. Én remélem, hogy ha a kormány a 90% fenntartási költség fedezését elvállalja s ezt intézményszerűleg biztosítja, úgy képesek leszünk a sárospataki főiskola, továbbá egyházaink, gyülekezeteink, hiveink, különösen kedvező anyagi kelyzetben levő egyháztagjaink adományaival, biztosított évi járulékaikkal ezen intézetet visszavenni, fenntartani, fejleszteni, magyar hazánkhoz és református egyházunkhoz ragaszkodó, a cosmopolitismust, internacionálizmust, vallástalanságot megvető tanítói kart s ezek tanítása és példaadása által jó magyar és jó református hazafiakat és honleányokat nevelni.

A folyó évben sok kiváló férfiú születésének ünnepeljük századik évfordulóját. Tulhaladná rövid felszólalásom és egyházkerületi közgyűlésünk kereteit, ha ezek mindenikéről meg akarnék emlékezni, de mégis meg kell emlékeznem egyről, a koszorú költő, nagy mesemondó Jókai Mórról, ki református egyházunknak is hive volt. Ő egyike volt ifjúságunk vezéreinek a függetlenségi harcunkat előkészítő mozgalmak idején, tényleges részt vett küzdelmünkben, később ébren tartott s a csüggedéstől megóvott az elnyomatás éveiben és ismertté, tiszteltté tette a magyar nevet az egész művelt világon. Érdemei gazdag koszorujába legyen

szabad e helyről az emlékezés, a hála, a tisztelet szerény babérlevelét hozzáfűzni.

Magyar református egyházunktól a halál ez évben is sok áldozatot követelt. Legyen szabad ezek közül felemlítenem dr. Szilassy Aladárt, ítéletem szerint, a mai református világi férfiak legértékesebbikét, aki kora ifjúságától kezdve, az egyházi élet különféle terein állandóan, csendben és nagy eredménnyel működött. Előtte nem volt eléggé kicsiny és eléggé nagy feladat, melyre ne vállalkozott volna, ha azt egyházának érdeke kívánta és arra megbízást nyert, de soha nem volt található, amikor ezért a hála, az elismerés, a köszönet jutalmával keresték megbízói. A hasonló gondolkozású régiek utolsó tagja dőlt ki benne, kit a mai kor törtető, tülekedő fiai bizonyára megmosolyognak. Nemcsak a fórumon bámultam sokoldalúságát, fáradhatatlan munkásságát, kötelességérzetét, önzetlenségét, hanem egy élet barátságára fűzvéen hozzá, tanubizonyságot tehetek róla, hogy hozzá hasonló vallásos, nemeslelkű, jószívű, igaz és egész embert nem ismertem, kinek minden gondolata, cselekedeteinek rugója egyháza, vallása ápolása, érdekeinek előmozdítása volt. Ezért, mikor e helyen is meghajtom emléke előtt a tisztelet, a hála, az elismerés lobogóját, javaslom, hogy érdemeit egyházkerületünk jegyzőkönyvének lapjain megörökítsük.

Ez év folyamán ragadta el a halál Szalay Lászlót, a megszállott abauji egyházmegye gondnokát, egyházkerületünk egykori tanácsbíráját, ki egyházi téren kifejtett működésével kiérdemelte, hogy emlékét jegyzőkönyvünkben megörökítsük. Ezenkívül elvesztettünk sokakat, lelkészeket, tanítókat, egyháztagokat, kiknek emléke legyen örökké áldott s kiknek érdemeit szívében és jegyzőkönyvünk lapjain fogjuk megőrizni és megőrkíteni. A testvér evangélikus egyház elvesztette nagy tudású és nagymiveltségű főpásztorát, Gyurátz Ferenc dunántuli püspököt, aki nemcsak tudományos, közhasznú és eredményes működésével, hanem a testvéri szeretet és a két protestáns egyház közötti jó viszony ápolásával méltóvá lett, hogy emlékét jegyzőkönyvünkbe foglaljuk. Bizonyára a legritkább esetek közé sorozhatjuk, ha róm. kath. főpapjaink valamelyikéről a kegyelet szavaival van alkalmunk megemlékezni. Ezen kivételek közé tartozott Kassának a múlt hó folyamán elhalt tudós püspöke, dr. Fischer Colbrie Ágoston, ki mint elfogult katolikus s a bécsi udvar kegyeltje foglalta el évek előtt püspöki székét, melyben később az igazi magyar főpap és

igaz magyar hazafi mintaképévé vált, ki a csehek üldözése, kinzása dacára, megmaradt állásában, megmaradt a magyarság, a Rákóczi hamvai őrállójának, míg e küzdelemben kimerült nemes szive, mely enyhítette a nyomort felekezeti különbség nélkül és embereknek tekintette azokat is, kik más templomban imádták Istenüket. Hálatelt szívvvel emlékezem meg egyéniségéről, izzó magyar hazafiságáról, ki kiérdemelte, hogy emlékét kegyelettel őrizzük.

Legyen szabad ez alkalommal két örvendetes eseményről is jelentést tennem. Az Országos Földbirtokrendező Biróság u. i. f. évi május 22. ról 12158. sz. a. hozott ítélete VI-ik pontjával a Tiszáninneri Református Egyházkerületnek püspöki javadalmi birtokul 470 hold 467 négyszögöl kiterjedésű középföldbirtokot juttatott a tiszadobi határban, melynek haszonélvezetébe fog lépni Főtiszteletű Püspökünk, mihelyt a különféle minisztériumok között a tárgyalások, leszámolások befejezést fognak nyerni. Távol áll ezen ingatlan kiterjedése azon ezerholdakra menő uradalmaktól, melyekkel a régi Magyarország és magyar királyok a különféle püspökségeket megajándékozták, melyek nagy része most már — sajnos — megszállott területeken fekszik, de elegendő arra, hogy hozadéka, más forrásokból származó jövedelmével együtt, Főpásztorunknak gondtalan életet biztosíthasson. Ezért mély hálaamat fejezem ki e helyről a magyar államnak, kormányának, a Földbirtokrendező biróságnak és különösen Elnöke, Tóth János Ó nagyméltóságának, akiknek bölcsessége, kegyessége, jóindulata hozta létre ezt a kedvező megoldást, mely — emberi számítás szerint — ezen egyházkerület püspöki állásának fenntartását minden eshetőséggel szemben biztosítja.

Egyházkerületünk tagjai egy közös nagy családot alkottak mindenkor, melynek tagjait a szeretet kötelékei fűzik egybe, osztozva egymás bánatában és együtt örülve az örvendezőkkel. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy alkalmam van egy ily örvendetes eseményről is ez alkalommal megemlékezni. A múlt napokban volt u. i. 30. esztendeje, hogy Főtiszteletű Püspökünk oltárhoz vezette hitvesét és alapított vele egy igen-igen boldog családot. Bizonyára nincs senki ezen egyházkerületben, de azon kívül sincs, aki ne osztozna ezen családi esemény felett érzett örömünkben, aki ne áldaná a Főpásztorunkat boldoggá tevő nőt, akinek elsimitja homlokáról az egyházáért, vallásáért folytatott tevékenységben, olykor küzdelemben összegyűlt fellegetek s aki

ne kívánná, hogy ez a harmonikus, boldog családi élet nagyon hosszú ideig fűzze egybe Főpásztorunkat, hozzá méltó hitvesével.

Ezek előrebocsátása után Elnöktársammal együtt tisztelettel üdvözlöm egyházkerületünk megjelent alkotó tagjait s az érdeklődőket és a mai napra egybehívott közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

3. Elnökség felhívására egyházkerületi lelkészi főjegyző felolvasván a gyűlési tagok hivatalos névsorát,

egyházkerületi közgyűlés a megjelenteket igazolja; báró Vay Elemér, ifj. báró Vay Miklós, dr. Soldos Béla, Lukács Béla, Dókus Gyula, Farkas Géza és Lengyel István gyűlési tagoknak részint betegség, részint másnemű akadályoztatásuk miatt történt bejelentett elmaradását igazoltan tudomásul veszi.

4. Olvastatott az egyházkerületi szavazatbontó bizottság f. évi július hó 7-én tartott ülésének jegyzőkönyve, mely szerint a sárospataki theol. akadémiai tanári kar egyházkerületi képviselőjére elrendelt választásnál Marton János 107, dr. Rácz Lajos 93 szavazatot nyert; az egyházkerületi tanítóképviseletre elrendelt szavazásnál pedig Tóth Istvánra esett 155, Nyitray Károlyra 16, Szügyi Lászlóra 10, Lénárd Domokosra 5, Gagyhy Károlyra 4 szavazat s 9-en 1—1 szavazatot kaptak. Eszerint a sárospataki theol. akadémia tanári karának egyházkerületi képviselőjéül Marton János, egyházkerületi tanítóképviseletül Tóth István érvényesen megválasztottak.

Egyházkerületi közgyűlésünk Marton Jánost a sárospataki theol. tanári kar egyházkerületi képviselőjéül, Tóth Istvánt egyházkerületi tanítóképviseletül érvényesen megválasztottaknak jelenti ki.

A szavazatot nem küldött egyházakat (Abauj kér, Aggtelek, Berente, Diósgyőr-Vasgyár, Felsőfügöd, Hernádszentandrás, Imola, Kelemér, Luka, Ládbessenyő, Nagykinizs, Rásony, Sály, Sajó-

kaza, Sajóvelezd, Sátoraljaujhely, Szala, Szent-
istvánbaksa, Szalonna, Szendrőlád, Szöllősardó,
Tizzaszederkény, Tiszakarád, Tokaj, Vadna,
Zemplénagárd), amennyiben szavazatuk elmarad-
ását a püspöki hivatal előtt augusztus 15-ig
elfogadható módon nem igazolják, egyenként
50 000 K bírsággal sújtja a ref. leánygimnázium
javára; ugyanilyen bírsággal sújtja Tiszalucot
és Pácint, amelyeknek szavazata érvénytelennek
találtatott; Sárospatakra és Sajólászlófalvára,
amely egyházak csak a tanárképviselőre és
Boldvára, amely csak a tanítóképviselőre sza-
vazott, egyenként 25.000 K bírságot ró ki ugyan-
arra a célra.

5. Elnökség ama jelentésére, hogy a gyűlés tárgy-
sorozatán bírósági ügyek is vannak kítűzve,

a bírósági ülés helyéül a közgyűlés tanácskozási
terme, idejéül e nap délutánjának fél 3 órája
tüzetik ki s arra a bíróság tagjai és az érde-
keltek meghivatnak.

6. Dr. Révész Kálmán püspök felolvassa az egyház-
kerület egész múlt évi életét hiven felölelő következő
jelentését:

Múlt évi jelentésem óta nyugodtabbak nálunk a felekezeti-
közi viszonyok. Olyan tervszerű és sorozatos támadások, melyek-
ről tavaly szólottam, az elmúlt évben már nem értek bennünket
róm. kath. testvéreink részéről; ám a csendes hóditás, reverzálisok
és térítések útján ma is állandóan észlelhető, miért is az őrállók
fokozott ébersége és erélye szükséges a másik fél agresszív
magatartása ellen. Az urnapi körmenetet mind nagyobb fényvel
és pompával tartják meg, különösen a fővárosban, hol szerintük
„országos“ ünnep van, melyen legközelebb Horthy Miklós
kormányzó gróf Klébersberg Kunó minisztert bizta meg „kép-
viseletével“. Míg királyság voltunk, róms. kath. vallású királyaink
— egész természetesen — résztvettek az urnapi körmenetben,
de a Kormányzó ur Őfőméltósága, mint hithű református ember,

nagyon jól tudja azt, hogy neki az urnapi processióban helye nincs és éppen ezért távol van tőle, hogy ott bárkivel is képviseltesse magát. De hát a papiros türelmes . . .

Az iskolaüggyel összefüggő terhek és aggályok alig könnyebbedtek valamit. A tanári fizetések és a nagyban emelt tanári és tanítói nyugdíjárulékok ma is sulyos, csaknem elbírhatatlan teherként nyomják az iskolafenntartók vállait. Az a kevés segély, amit e címen az államtól nyertünk, csak egy csepp a tenger tükreben. Az egyházkerületi kulturadónál is sulyos nehézségek vannak. Persze, ha még vezető embereink közül is némelyek olyan hangokat adnak ki, hogy már több terhet egyáltalában nem birunk, nem csoda, hogy a hivek örömmel kapják fel a jelszót és átfórmálják erre: „nem fizetünk!“ Így az állami tanítóképezde átvételének ügyét is, tekintettel a mostani inséges esztendőre, az idén nem lehet perfectuálni.

A kormány, az állam sulyos pénzügyi helyzete mellett is, a lehetőség szerint emeli a lelkészek anyagi ellátását. A folyó 1925. évtől kezdve a kongruát már teljesen valorizált értékben s havonként adja ki; a családi pótlékot folyó július hó 1-től havi 5 koronáról 10 koronára emelte fel; a korpótlék szintén valorizált kiutalásáért már többször fordult az Egyetemes Konvent a miniszterhez a válasz eddig következetesen „non possumus“. Én nagyon értem, hogy ez a helyzet lelkészársaimnak fáj, de azért óva intek mindenkit, hogy meggondolatlanul keserű vádakkal illesse azt a kormányt, mely eddig is sokat megtett érdekünkben, a lehetőség határain belül.

Igy például az országos lelkészi nyug és gyámintézet évi államsegélyét annyira felemelte, hogy most már a nyugdíjazott lelkészek és a lelkészözvegyek sorsa könnyebbült sok bajjal, a tisztességes megélhetésnek megfelelő évi járulékokat élvezvén a nyug és gyámintézetből. Annál szomorubb a sorsuk azoknak a szegény nagykoru lelkészárvának, kik az országos gyámintézet kerítésén kívül szorultak. Ezek hathatós segítése, a felemelt államsegély és a Baldácsy-osztalékból az egyházmegyéék feltétlen kötelessége.

A káplán-kongrua sokat panaszolt rendszerén is segített a Konvent; f. é. július hó 1 én havonként fogja az illetékeseknek a kongruát kiutalni.

Skót hittestvéreinktől és a zürichi központi segítőhelytől (Zentralstelle) a most zárult egyházi év folyamán 71,000.000 K

segélyt kaptunk, melyet Főgondnok ur óméltóságával, a nekünk adott felhatalmazásnál fogva, mindig a legméltóbb helyekre fordítottunk és fordítunk.

Áttérve most már a valláserkölcsei és hitélet terére, örömmel tehetek tanubizonyságot arról, hogy a hitbuzgóság és áldozatkészség, gyülekezeteink legnagyobb részénél még mindig növekedőben van. Valósággal meglepő az adakozások és építkezések összegének óriási emelkedése a tavalyihoz képest. A hitbuzgóság, templomlátogatás, Urasztalához járulás még mindig növekedőben van. A belmissziói munkálkodás is sok helyen mind nagyobb lendületet vesz, de még nem hatotta át az egész kerületet. Ezért van aztán árnypont is: a szekták terjedése. A baptisták, metodisták és főképp az adventisták, különösen a borsodi bányavidékeken nagyban halásznak a zavarosban, megzavarják a hívek és a lelkészek nyugalmát; egyik lelkésztársunk valósággal betege is lett a velők folytatott sikertelen küzdelemnek. Azért, kedves Lelkésztársaim, józanok legyetek, vigyázzatok, mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, akit elnyeljen; akinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben. De a lelkipásztorok örökődése magában nem elég, a nyáj is legyen éber és vigyázó és ne engedjen könnyen a hitető beszédeknek. Aztán a közigazgatási hatóságok is találhatnának módot fellépni a tévitanítók ellen, kiknek honossága nagyon sokszor tisztázatlan és akiknek tanítása gyakran az állam és társadalom érdekeit is veszélyezteti.

Az egyházközségek pénztári forgalmáról a következő összeítést adhatom (a második oszlop az előbbi évi összeggel való egybevetés eredménye):

Adakozás	---	---	---	---	1.442,872.142 K	1.144,485.432 K
Építkezés	---	---	---	---	4.172,876.931 „	3.545,436.409 „
Együtt több a tavalyinál	---	---	---	---		<u>4.689,921.841 „</u>
Bevétel	---	---	---	---	7.810,131.580 „	6.693,500.472 „
Kiadás	---	---	---	---	7.281,252.314 „	6.261,170.080 „
Maradvány	---	---	---	---	528,899.266 K	443,729.411 K

Fájdalom, az egyházközségi vagyoneleltárak kimutatásának összegezését nem adhatom nemcsak azért, mert két egyházmegye aranykoronában, három pedig papirkoronában számított, hanem főleg azért, mert az Egyetemes Konvent ezentul fog új utasítást adni a vagyoneleltárak kiállítására nézve. Itt jegyzem még meg,

hogy az egyházközségek nagy része épületeinek tűzkárbiztosítását a mai viszonyoknak megfelelőleg tetemesen felemelte.

Az 1924. évi népmozgalmi adatok mellett a 2 oszlopban az 1923. évi adatokat, a 3. oszlopban pedig a kettő közötti különbséget közlöm.

Lélekszám	---	---	187.153	186.269	884
Született	---	---	5.856	6.289	—433
Meghalt	---	---	4.330	3.988	343
Tiszta házasság	---	---	1.254	1.286	—32
Vegyes házasság			587	669	—82
Reverzális javunkra			253	264	—11
Reverzális kárunkra			138	145	—7
Nyereség tehát	---	---	125	119	6
Áttért hozzánk	---	---	101	89	12
Kitért tőlünk	---	---	68	50	18
Nyereség tehát	---	---	18	30	—12
Konfirmált	---	---	3.488	3.437	51

A lélekszám tehát szaporodott, ám a születések száma csökkent, a halálozások száma növekedett. Ezek azt mutatják, hogy erős református bevándorlás volt egyházkerületünkbe. A házasságok száma erősen csökkent (114), de csökkent a vegyes házasságok száma is, melyek aránya 32% a tavalyi 34%-kal szemben. Reverzálisok terén még mindig jól állunk, nyereségünk 6 tal több mint tavaly; az át- és kitérések száma növekedett, nyereségünk itt 18, ami azonban az előző évi nyereségnél 12-vel kevesebb. Akinek füle van a hallásra, hallja!

Az iskolaügynél lényegesebb változás nincs. Theológiai akadémiánk tanári kara halad a kiegészülés felé, a gyakorlati theológiai szakot Forgács Gyula lelkész társunk igen szép eredménnyel látja el, az ujszövetségi tanszéket mostani közgyűlésünk fogja betölteni. Így Forgács Gyulát is számítva, immár hat tanszék lesz theológiánkon betöltve, melynek hallgatói örvendetes számmal vannak. A hazai theológiai akadémiák tanárai évi konferenciájukat ez évben Sárospatakon tartották meg. A két fiu-gimnáziumunk közül a miskolci reál-, a sárospataki humán gimnázium lett. Mindhárom főgimnáziumunkban teljes tanári létszám mellett kiváló sikerrel folyik a tanítás és nevelés, az érettségi vizsgálatok is mindenütt szép eredménnyel végződtek. Az elemi iskolai oktatásról a rendszeres számadás minden esz

tendőben az Egyet. Tanügyi Bizottsághoz s ennek útján a Konventhez küldetik be, az ott látható jelentést itt ismételni nem lehet célom. Az új tankönyvek elkészülte és használatba vétele különben egészen új korszakot fog jelenteni közép- és elemi iskolai oktatásunk terén.

Az ugynevezett állami hitoktatók számának szaporításától a miniszter 1924. szeptember 1 től 72.514/924. számú rendelelével elzárkózott. Az Egyetemes Konvent legközelebbi üléséből felírt a reánk nézve sérelmes rendelet ellen. Egyházkerületünkben jelenleg 11 állami hitoktatói állás van és pedig: Miskolcon 4, Diósgyőrött, Diósgyőrvasgyárban, Egerben, Putnokon, Sárospatakon, Sátoraljaujhelyen és Tokajban egy egy.

Az elmúlt egyházi évben a százados születési forduló során mindenütt megemlékeztünk hazánk és egyházunk egyik legnagyobb fiáról, Jókai Mórról, kinek kétségtelen babérait hiába igyekezett megtépázni az ultramontán szőrszálhasogatás. Nem-sokára következni fog még ez év folyamán a mi Lévy Józsefünknek évszázados, a híres lovasgenerálisnak, Gvadányi Józsefnek kétszázados fordulója. Különben az alsóborsodi egyházmegye is jubilált, új alakulásának (1799) egy és negyedszázados jubileumát Tiszakesziben, hol magam is jelen voltam és felolvasást is tartottam.

Az 1924. év októberében a nemes francia hugenották két szeretetreméltó képviselője, Bruston és Perrier montpellier-i teológiai tanárok látogatták meg hazánkat, nálunk Sárospatakon, Cigándon, Miskolcon, Szilvásváradon és Egerben fordultak meg dr. Rácz Lajos hivatott vezetése és tolmácsolása mellett. A látottak és hallottak feletti nagy megelégedésüknek és elragadtatásuknak adtak kifejezést, nemcsak velünk szemben, de irodalmi beszámolójukban is. Az ő buzgó apostolkodásuk nem kevésbé fog közremunkálni az irántunk ellenséges francia közhangulat megváltoztatásában.

Hivatalos működésemet igyekeztem, Isten segítségével az elmúlt évben is hiven betölteni. Fájdalom, makacs légcsőhuruttal hónapokig ugyszólván szobámba voltam internálva. Emiatt nem mehettem ki sok ünneplő egyházközségbe, hova pedig egészségesen igen szívesen elmentem volna. Résztvettem különben az alacskai harangszentelésen, kegyelettel áldozva boldogult Miklós Ödön nagy emlékének, a cigándi és sátoraljaujhelyi megújított templomok felszentelésén. A dunántuli püspököt, dr. Antal Gézát én iktattam be Pápán püspöki székébe, részt-

vettem Soltész Elemér tábori püspök felavatásán is, Budapesten.

Fájdalom, nem vehettem részt a bánhorváti Kálvin-emlékoszlop felavatásán, mely ottani lelkésztársunk, Lenkey Gyula művészi lelkének és kezének igen sikerült alkotása. Ezzel Bánhorvát megelőzte egyházkerületünk és hazánk összes református egyházközsegeit. De Kálvin szellemének képviselői, a Kálvin-szövetség fiókjai, mind számosabban alakulnak kerületünkben is. Miskolcon az országos szövetség vezetőségének jelenlétében folyó évi február 15-én alakult meg nagy lelkesedés közt a szövetség fiókja, mely már is több téren áldásos működést fejt ki Enyedy Andor lelkésztársam hivatott és buzgó vezetése mellett.

Egyházkerületünk lelkészi karának 3 tagja ez évben érte meg szent szolgálatának 50 éves jubileumát; névszerint Vadászy Pál tb. esperes sajoszentpéteri, Svingor József vadnai és Jakab János szalai lelkész. Az Ur kegyelméből elért e ritka határponton szívből köszöntöm őket e helyről is, azzal az őszinte kívánsággal, hogy a kegyelem esztendeit szaporítsa meg nálok az időnek és kegyelemnek Ura!

Lelkészi karunk köréből meg kell még emlitenem azt a nem éppen örvendetes jelenséget, hogy a csere utjáni lelkész-változások száma a most zárult évben feltűnően sok volt. Kívánatos, hogy az új emberek az új munkatéren megújult lélekkel munkálkodhassanak Isten dicsőségére és az anyaszentegyház javára.

Két kiváló világi emberünk, Dobozy Pál és Szent-Imrey Gyula tanácsbíró urak méltán megérdemelt kitüntetésben részesültek azáltal, hogy Kormányzó ur Ófőméltósága a gazdasági főtanácsosi címet adományozta nekik. Fogadják mindketten legőszintébb gratulációnkat.

Püspöki működésem számadatai a következők: hivatalos lapunkban 23 körlevelet bocsátottam ki, iktató számom 1176, hivatalos leveleim száma 914.

Végéhez közelgő jelentésemben következik a kegyeletes megemlékezés az elmúlt év halottairól. Elnöktársam Óméltósága már méltó emléket állított megnyitó beszédében nagy halottainknak, de még ezen felül is vannak — fájdalom — súlyos veszteségeink. A lelkészi karból elhunytak: Dusza Lajos nyugalmazott, Biró János abaujvári, Kovács Gyula tiszaozlári, Szabó Bertalan heőpapi lelkészek, Orosz Miklós segédlelkész. Rövidebb-hosszabb ideig hiven munkálkodtak az Ur szőlőjében s bizonyára elvették méltó jutalmukat a Főpásztortól, aki magához

szólitotta őket. Legyen nyugalma csendes, emlékeztük áldott közöttünk.

A tanítói karból Baksy Pál, Fejes Albert, Gergely István, Láng Lajos cserélték fel a földi nyugalma az örök nyugalommal ; a tényleg működők közül Kovács József báji tanító távozott el a jobb hazába. Érdemes munkásai voltak tanúgyűnknek mindannyian, méltók arra, hogy megőrizzük emlékeztüket!

Ezek után évi jelentésem elfogadását és jóváhagyását tisztelettel kérve, ajánlom magamat továbbra is a Főtiszteletű Egyházkerület mindig tapasztalt jóindulatába.

Miskolc, 1925. július 7.

Egyházkerületi közgyűlés püspök Úr főpásztori bölcsességgel, mindenre kiterjedő figyelemmel, gondos körültekintéssel, a legkisebb érdembeli dolgot sem mellőző alaposággal megírt, mindvégig feszült figyelemmel hallgatott jelentését hálás köszönettel fogadja, mert egyházkerületünk történetének homálytalan, hű tükrét látja abban s mint ilyet, jegyzőkönyvének keretébe foglalja.

Egyidejűleg *a püspöki jelentéssel kapcsolatban és annak kiemelkedőbb pontjaira vonatkoztatva, a következő határozatokat hozza:*

a) Hálás köszönetet mond az egyházkerületi elnökségnek a skót hittestvérektől és a zürichi központtól nyert 71 millió korona segélynek elnöki hatáskörben eszközölt körültekintő és gondos kiutalásáért.

b) Boldog megnyugvással s a gyülekezetek vezetői iránti meleg elismeréssel veszi tudomásul a hitéletnek az egész egyházkerület területén megnyilvánult élénk fellendülését, a gyülekezeteknek növekedő hitbuzgóságát, az adakozások és építkezések körében jelentkező hatalmas áldozatkésztségét, viszont a szekták terjedésével szemben nyomatékosan hangsúlyozza az őrállók éber örködésének fokozott szükségét, ugyanakkor püspök Úr útján felhívja a közigazgatási hatóságok figyelmét arra, hogy a szekták honosság-

gal sem bíró apostolainak működése igen sok esetben állam- és társadalomellenes tendenciákat leplezget a vallás örve alatt.

c) Már is felhívja az egyházközségek figyelmét a vagyonleltárak kiállítására nézve az Egyetemes Konvent által legközelebb kiadandó utasításra, hogy az így követendő egységes eljárás mellett az egyházközségek vagyoni viszonyai pontosan megállapíthatók legyenek.

d) Nyomatékosan hívja fel a lelkészek figyelmét arra, hogy vegyes házasságkötésnél az egyházunkat életereiben megtámadó reverzálisok ellen minden erejükkel küzdjenek, mert az elmúlt esztendő eredménye már alig mutat fel e részben egyházunk számára nyereséget, ami minden lelkész számára kétszeres mértékben háritja rá a legelszántabb kötelességteljesítést.

e) Örömmel írja fel jegyzőkönyve lapjaira, hogy egyházközségeink méltóképen vették ki részüket a nemzet halhatatlan mesemondójának, *Jókai Mórnak*, százados születési évfordulója alkalmából a lelkes és kegyeletes emlékünneprendezésből. Gyülekezetek, elemi-, közép- és főiskolák vetélkedve versenyeztek a hazánk és egyházunk egyik legnagyobb fiának teendő tisztességtételben, mialatt a reakció nem átalotta tépdesni próbálni azt a babért, amelyet hálás nemzete font varázslatos képzelőerejű, csodás meseszövési, káprázatos színekkel festő, magyar szemmel látó és szívvel érző, gazdagon termelő halhatatlan írója homloka köré. Az elfogultság és vakbuzgóság alacsony szempontjai és kicsinyes szörszálhasogatásai azonban mint az elkésett hollók károgásai vesztek bele egy feltámadás után epedő nemzet hála áradozásába és boldog hallelujáiba.

f) Szeretettel üdvözli az alsóborsodi egyházmegyét abból az alkalomból, hogy a múlt év őszén ülte meg újjáalakulásának ötnegyedszáz-

zados nagyszabásu ünnepélyét. Isten diadalmas kegyelmét kívánja az egyházmegye számára erőgyarapodást jelentő újabb meg újabb negyedszázadokra.

g) Két nagyobb évforduló beálltára kívánja emlékeztetni az egyházközségeket, a fő-, közép- és alsófoku iskolákat és pedig a Lévy József születésének 100-dos és Gvadányi Józsefnek, a híres lovasgenerálisnak 200-dos évfordulójára s minden tényezőtől elvárja, hogy ne maradjon felhasználatlanul az újabb nemzedékekre a nagy évfordulók nevelő hatása.

h) Szeretettel és a jövőhöz is fűződő jó reménységgel jegyzi fel és őrzi emlékében a nemes francia hugenotta egyház két szeretetreméltó képviselőjének, Bruston Eduárd és Perrier Lajos theol. tanárok egyházkerületünkben és pedig Sárospatakon, Cigándon, Miskolcon, Szilvásváradon és Egerben tett látogatását. Mély nyomokat hagyott nálunk ez a látogatás, viszont reméljük, hogy részükről is ez a találkozás alkalmat nyújtott sok félreértés eloszlatása mellett arra, hogy tapasztalataikon át jótékonyan folyjon be az az irántunk ellenséges francia közhangulat megváltoztatására.

i) Legmelegebb szeretettel üdvözli lelkészi karunk 3 tagját, névszerint Vadászy Pál tb. esperest, Svingor József vadnai és Jakab János szalai lelkészeket, akik megérték szolgálatuk 50 éves jubileumát. Azzal a hő kívánsággal köszönti őket közgyűlésünk, hogy a kegyelem esztendeiből és azokban Isten áldásából bő részt juttasson számukra a hű munkásokat jutalmazó égi Felség!

k) Két világi vezérférfiúnak, Dobozy Pál és Szent-Imrey Gyula tanácsbíráknak, szerencsét kíván ahhoz a méltán megérdemelt kitüntetéshez, hogy Kormányzó úr Őfőméltósága gazdasági főtanácsosi címet adományozott nekik. A földi legmagasabb kegytől származó nagy tisztességhez

az égi kegyelem a hosszúra nyúló, boldog élet áldásában adja a szentesítő pecsétet!

l) Kegyeletes emlékezés koszorúját fonja a tulvilági honba tért lelkészek és pedig Dusza Lajos nyugalmazott, Biró János abaujvári, Kovács Gyula tisztaoszlári, Szabó Bertalan hejőpapi i lelkészek és Orosz Miklós s-lelkész halavány homloka köré. Mindnyájan ítéltesenek méltóknak a koronára, melyre akár a hosszú munkás nappal késő estig tartó munkája, akár a szolgálat kitartó hűsége, akár az időelőtti kora szenvedések és reménytelenségek boldogtalansága szerezte meg az érdemet Istenhez tért lelkeiknek. A sír zavartalan nyugalma pihentesse őket!

m) Ugyancsak emlékezés szelid érzései fónódnak a tanítói karból elhunyt Baksy Pál, Fejes Albert, Gergely István, Láng Lajos nyugalmazott tanítók és Kovács József báji tanító idvezült alakjai köré, akik részint a földi élet nyugal-mából mentek örök nyugalomba, részint az idő előtti kór halálos sebével testükben hanyatlottak sirba. Testüket a föld, lelküket az örökkévalóság birja! Áldott legyen a hű munkások emlékezete, elmaradhatatlan életök jutalma!

7. Az elnöki előterjesztéseket meghallgatva és azokat letárgyalva, egyházkerületi közgyűlés elhatározza, hogy:

a) Főméltóságú Nagybányai Horthy Miklós urat, Magyarország kormányzóját, az őt ért méltatlan támadások alkalmából sürgönyileg üdvözli, határt nem ismerő mély tiszteletéről, ragaszkodásáról és támogatásáról biztosítja.

b) Dr. Szilasy Aladár, volt egyházmegyei gondnoknak, a mai kor református világi férfiai egyik legértékesebbikének s egyházunk egyik leghatalmasabb oszlopának kidőlte felett érzett fájdalmát és érdemeit jegyzőkönyve lapjain megörökíti.

c) Mély részvétellel fogadja egyházkerületünk

volt tanácsbírája, Szalay László elhunytát s ezen részvétének kifejezést ad jegyzőkönyvében is.

d) Igaz szívvvel osztozik a testvér evangélikus egyháznak Gyurátz Ferenc, volt dunántuli püspök elhunytá felett érzett fájalmában és érdemeit jegyzőkönyvében is megőrökíti.

e) Az igaz magyarnak, a főpapok példányképeinek, Dr. Fischer Colbrie, volt kassai püspöknek hervadhatatlan emlékét kegyelettel fogja megőrizni.

f) Hálás köszönetet mond a magyar államnak, a kormánynak, az Országos Földbirtokrendező Biróságnek és elnökének, Tóth Jánosnak, a püspökünk javadalma részére kiutalt földbirtokért s e köszönetet utóbbi előtt jegyzőkönyvileg is kifejezésre juttatja.

g) 1924. évi július hó 3-án 11. szám alatt hozott azon határozatát, mely szerint nem áll módjában a kecskeméti jogakadémia támogatása, továbbra is fenntartja.

h) Főtiszteletü Püspökünket és áldottlelkü nejét házasságuk 30-ik évfordulója alkalmából mély tisztelettel és igaz szeretettel üdvözli s életük további folyására a Mindenható áldó kegyelmét kéri.

i) Kimondja, hogy jegyzőkönyveit mostantól kezdve ismét nyomtatásban adja ki, mert az egyházi közigazgatás rendes menetére feltétlenül szükségesek. A kiadás módozatainak megállapításával az elnökséget és a papi főjegyzőt megbizza.

k) Kimondja, hogy a folyó évi őszi közgyűlés lelkészavatással lesz egybekötve; a közgyűlés ellátására az alsóborsodi egyházmegye következvén, annak idejét és helyét, az illetékes alsóborsodi esperes meghallgatásával, az elnökség fogja megállapítani.

l) Kötelezi az egyházmegyéket az országos lelkéshi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézetből nem segíyezhető, szegénysorsu, nagykoru lel-

készárvának az egyházmegyéknek kiadott segélyekből oly hathatós segélyezésére, hogy egy ilyen árva évi segélye legalább tizszerese legyen annak az összegnek, amelyet ez alapokból a nyugdíjintézeti özvegyek kapnak.

8. Olvastatott az egyházkerületi kulturadó bizottságnak Miskolcon, 1925 évi március hó 31-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, mely szerint a bizottság Dókus Gyula sárospataki főiskolai világi gondnok váratlan roszszulléte felett meleg részvétét nyilvánította, az egyházkerület legidősebb lelkészét, több ízben püspökhelyettesét, főtisztelätü Vadászy Pál sajoszentpéteri lelkészt, ny. esperest pedig 50 éves lelkészi szolgálata alkalmából az egyházkerület közönsége nevében a legmelegebb szeretettel üdvözölte; mindakét vezérférfiura Istennek megtartó kegyelmét és gazdag áldását kérte; ezeket követöleg pedig az egyházkerület fennhatósága alatt álló fő- és középiskolák évi kulturszükségletének megállapíthatása céljából igazgatóságai utján beterjesztett normálköltségvetéseket tárgyalva, azok érdembeli elbírálásába nem bocsátkozva, közép- és főiskoláink segélyezése kérdésében elvileg kimondta, hogy segélyezendő az egyházkerület fennhatósága alatt álló magasabb tanintézet: theol. akadémia és 3 középiskola s ehhez képest mutatkozó hiányaik pótlására a már befolyt és bevételezendő kulturadót akként használja fel, hogy az abban való részesedés kulcsát a sárospataki főiskolára nézve 50%-ban, a miskolci leánygimnáziumra nézve 30%-ban, a miskolci reálgimnáziumra nézve pedig 20%-ban állapította meg s a már befizetett kulturadónak ezen megállapított kulcs szerint való folyósítására a püspök urat felhatalmazta, a még be nem folyt kulturadók befizetését az egyházmegyéknél szorgalmazta.

Tudomásul vétetik.

9. Olvastatott a sárospataki állami elemi népiskolai tanítóképző intézetnek tervbe vett átvétele körül megindult tárgyalások folyamányaként elkészített szerződés tervezeten egyházkerületünk által szükségesnek ítélt változtatások

miatt megtartott folytatólagos tárgyalás során az egyházkerületünk kívánságához képest módosított szerződés-tervezet, amint következik:

Szerződés,

mely egyrészt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, másrészt a tiszáninneni ref. egyházkerület, mint a sárospataki főiskola közvetlen kormányzótestülete között alulírott helyen és napon a sárospataki áll. el. népiskolai tanítóképző intézetnek a tiszáninneni ref. egyházkerület kezelésébe a tulajdonjog fenntartása mellett való átadása tárgyában kötött.

1. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a sárospataki áll. el. népiskolai tanítóképző intézetet az alábbi pontokban körülírt feltételek mellett kizárólag elemi népiskolai tanítóképző intézeti célokra ingyenes használatra a tiszáninneni ref. egyházkerületnek 50 (ötven) évre átadja és a megnevezett egyházkerület közönsége pedig e feltételek mellett az intézetet átveszi.

Az intézet egyes helyiségeinek theologiai, akadémiai céljaira való esetleges felhasználása csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes engedélye mellett történhetik.

2. A tiszáninneni ref. egyházkerület közönsége kötelezi magát arra, hogy az átvett összes ingatlanokat tartozékaikkal együtt, nemkülönbén a leltár szerint átadott és átvett ingóságokat is állandóan jókarban tartja és az elhasználódott épületeket, épületrészeket és ingóságokat saját költségén pótolja, szükséghez képest megújítja, hogy amennyiben az intézet az ötven év lejártakor vagy máskor az állam kezelésébe visszaadtnék, illetőleg visszavétnék, legalább olyan állapotban legyen átadható és átvehető, amilyen állapotban az átadáskor, illetve átvételkor volt.

3. A pótépítkezések elkerülése céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszter hozzájárul ahhoz, hogy a köztartás az intézeten kívül, a főiskolai internátusban történjék s hogy az így felszabaduló helyiségek a tanítóképző intézetnek öt évfolyamúvá történt átszervezésével szükségessé váló helyiségek (tanterem, hálószoba, nappali szoba) céljaira használtassék fel.

4. Az egyházkerület közönsége kötelezi magát arra, hogy az intézet felszerelését a tanulmányi rend és tanítóképzés érdekeinek megfelelően fejleszteni fogja, már amennyiben a főiskolának felszerelése e célra elégtelen volna, vagy felhasználható nem

volna. Az új felszerelési tárgyak az intézet tulajdonába mennek át, ezekért az intézetnek visszaadása, illetve visszavétele esetében a vallás- és közoktatásügyi miniszter megfelelő kártalanítást fog nyújtani.

5. A vallás- és közoktatásügyi miniszter fenntartja a jogot arra, hogy évente az ingatlanokat, azok tartozékaikat, nemkülönben a teljes felszerelést és berendezést átvizsgálja s a megállapított hiányok pótlására záros határidőt kitűzhessen.

6. A református tanítóképző intézet már a fizetéskiegészítési államsegélyről 46447/1909. sz. rendelettel kiadott Szabályzat értelmében is köteles azt a tanulmányi rendet, rendtartási, vizsgálati és egyéb vizsgálati szabályokat követni, amelyek a hivatkozott szabályzatban elő vannak írva.

7. A dologi kiadások az átadás, illetőleg átvétel napjától az egyházkerület közönségét terhelik.

8. Az egyházkerület a ref. tanítóképző intézetbe felvenni tartozik mindazokat a tanulókat, akik ma az intézetbe járnak és akik folytatólagos felvételüket kérik. Jövőre nézve pedig gondot fordít arra, hogy a jelentkezők arányában nem protestáns vallású, illetőleg római kath. és gör. kath. vallású tanulók is felvétesse. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a maga részéről biztosítja a tanulók összlétszáma 50%-nak erejéig a felvett róm. kath. és gör. kath. vallású tanulóknak oly módon való segélyezését, amint az az állami intézetekben történik. Ebből folyólag a felvételi eljárásról az intézet előjárósága a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez éppen olyan módon tartozik jelentést tenni, mint ahogyan azt az állami intézetekre nézve kiadott rendeletek mindenkor szabályozzák.

9. Az intézet jelenlegi tanárai, gyakorló iskolai tanítói és nevelői, amennyiben más vallású voltak miatt meg nem választhatók a ref. tanítóképző intézet tanáraivá, illetőleg tanítóivá, nevelőivé: további intézkedésig, de legfeljebb 2 évig az intézetnél teljesítenek szolgálatot s mindazideig míg onnan a vallás- és közoktatásügyi miniszter által áll. tanítóképzőintézethez át nem helyeztetnek: összes illetményeik teljesen a vallás- és közoktatásügyi tárca terhére utalványoztatnak.

Az intézet átadásakor átvett, valamint az időközben áthelyezés folytán vagy egyéb okból megüresedő tanári állásokra a fiz. kieg. államsegélyről kiadott szabályzat rendelkezéseinek figyelembevételével szabályszerűen megválasztott tanárok és gyakorló iskolai

tanítók javadalmát a mindenkori fizetések 90°/_o erejéig ugyan-csak a vallás- és közoktatásügyi tárca viseli. Természetesen a tanárok részére járó lakbéreket a mindenkori fizetés 10°/_o-át és eselleges egyéb javadalmát az egyházkerület közönsége a saját pénztára terhére tartozik kiszolgáltatni olyan összegben, amint azt az állami alkalmazottakra nézve kiadott rendeletek megállapítják.

10. Amennyiben az egyházkerület az intézetet a fizetéskiegészítő államsegélytől eltekintve saját erejéből a kor színvonalán fenntartani nem tudná, vagy amennyiben e szerződésben kikötött feltételeket nem teljesítené, vagy az intézetet az elnéptelenedés veszélye fenyegetné, az állam élhet a visszavétel jogával, illetőleg az egyházkerület közönsége az intézetnek a visszavételét kérheti.

Per esetére a felek kölcsönösen és kizárólagos illetékességgel kikötik a budapesti központi kir. járásbíróóság hatáskörét.

Mindezek hitelül a szerződő felek ezt a szerződést három egyenlő példányban kiállították és az alant megnevezett tanuk jelenlétében sajátkezüleg aláírták.

A szerződés-tervezetet kísérő 19.546—1925. VI. ü. o. sz. miniszteri leirattal egyidejűleg megküldetett a m. kir. vall. és közokt. ügyi Miniszternek a pénzügyminiszterhez küldött átirata, melyben a pénzügyminiszter hozzájárulását kéri ahhoz, hogy a fizetéskiegészítő államsegély a szerződéstervezetben foglalt 90 százalékos mértékkel állapíttassék meg s az állami hozzájárulásnak ez a mértéke szerződésileg biztosíttassék.

A tanítóképző intézet átvétele kérdésében az egyházmegyék a gömör tornai egyházmegye kivételével az ügy nagy horderejéhez méltó határozataikban tették meg nyilatkozataikat.

Az abauji egyházmegye nagy mulasztásnak, sőt súlyos bűnnek tartaná, ha az átvételre kínálkozó kedvező alkalmat meg nem ragadnánk s kéri közgyűlésünket, hogy a képző-intézet átvétele érdekében megtett lépéseket folytassa, sürgősen fejezze be, az átvételhez és fentartáshoz szükséges anyagi erők arányos és méltányos, de progressiv alapon való kivetése iránt tegyen intézkedést s e tekintetben a szükséges irányítást adja meg.

Az alsóborsodi egyházmegye lelkes hangu határozata

a tanítóképzőintézet átvételét egyenesen életszükségletnek nyilvánítja, az ez iránti törekvést szívvél-lélekkel támogatni kész. A fentartással járó teher progressiv alapon való viselését kívánja.

Az alsózempléni egyházmegye erőteljes és a református szellemben való nevelés óriási jelentőségét taglaló határozatában nagy örömmel üdvözli az átvétel gondolatát s az áldásos terv mielőbbi sikere érdekében felajánlja anyagi támogatását. A fenntartáshoz szükséges anyagi erők előteremtésére nézve a progressiv adózást jelöli meg alap gyanánt, egyszersmind a nagyobb vagyonnal bíró egyházközségek erősebb megadóztatását kívánja. Az egyházak teherbíró képességének emelése céljából hatékonyan sürgetendők tartja az adócsökkentési államsegélyek valorizációját, a kulturadó megosztási kulcsának revízióját s a kulturadóból csupán azon tanintézetek segélyezését, amelyeknek jövőbeni fennmaradásához elengedhetetlen egyetemes egyházi érdekek fűződnek.

A felsőborsodi egyházmegye az átvételhez elvileg hozzájárul, az anyagi eszközökről elsősorban az ösökhöz méltó önkéntes áldozatkészség útján kíván gondoskodni s csak végső esetben a hivekre kivetendő progressziv adóval. A kulturadó szétosztásánál méltányosabb kivetési kulcs alkalmazását sürgeti.

Egyházkerületi közgyűlés részint az egyházmegyék szinte egyöntetűnek mondható nyilatkozatára támaszkodva, részint a történelem előtti nagy felelősséget átérezve, e mellett a multakban szerzett tapasztalatokra támaszkodva, melyek hangosan kiáltják azt a tapasztalati igazságot, hogy az egyház veteményes kertje mindenkéül a népiskola s elengedhetetlen követelmény, hogy annak kertésze, gondozója, a népiskola tanítója maga is amaz egyetlen és igaz szállótöbe, a Krisztusba legyen beoltva, a sárospataki állami elemi népiskolai tanítóképző intézetnek az egyházkerület kezelésébe és fenntartásába való átvételét a szerződéstervezetben pontonként felsorolt feltételek elfogadása mellett elvileg ki-

mondja, azonban tekintettel arra, hogy a szerződés 9. pontjában foglalt államsegélyek szerződésszerű biztosítására nézve még mindezideig nem történt meg a pénzügyminiszter nyilatkozata, továbbá tekintettel arra, hogy egyházkerületünk egyházközségeinek legnagyobb része egy szűkös esztendő nehézségeinek, sőt nyomorúságainak néz elébe s ilyen körülmények között sem okosnak sem méltányosnak nem látszanék a hivek teherviselésének igénybevétele, de tekintettel végül az új tanév közelségére s e miatt az átvétel és szervezés céljából rendelkezésre álló idő rövidségére és elégtelenségére, az átvétel idejét oly módon kívánja megállapítani, hogy az az 1926—27. tanév kezdetére már úgy perfektuáltassék, hogy egyházkerületünk kezelésében találja a képzőintézetet az 1926—27. iskolai év.

Ezen határozatához képest egyházkerületi elnökséget a teendők továbbvitelére, a fenntartási terhek megállapítására s a fenntartói kulcs iránti javaslattétel előkészítésére felkéri és meghatalmazza.

10. Egyházkerületünk 1917. évi őszi közgyűlése 177. számú határozatával a Miskolci Ref. Női Fülléregylet által fenntartott árvaháznak az egyházkerülettel együttes fenntartására és kormányzására vonatkozó Alapítólevelet elfogadta.

A m. kir. belügyminisztérium azonban 1920. május 27. én 25853/1920/XII. B. szám alatt kelt leiratában olyan lényegbevágó változtatásokat kíván az Alapítólevél szövegében, melyeket egyházkerületünk magára nézve aggályosaknak és terheseknek lát.

Egyházkerületi közgyűlés, a 177—1917. sz. határozatának megváltoztatásával, a Fülléregylet alapítólevelét el nem fogadhatja, azt a nevezett egylet elnökségének visszaadja; nem zárkózik el azonban az idevonatkozó tárgyalásoknak a

változott viszonyoknak megfelelő új szempontok szerinti felvétele elől.

11. a) Olvastatott a kerületi belmissziói bizottság következő jelentése:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Egyházkerületünk missziói életéről az elmúlt 1924. évre vonatkozólag, a beérkezett jelentések alapján csak hiányos képet alkothatunk. Nem vádolhatjuk azonban mulasztással a jelentést tevő egyházmegyéket. Az utóbbi két évtizedben ugyanis a belmisszióknak úgy elméleti felfogása, mint gyakorlati megvalósítása jelentős és áldásos módosulásoknak volt alávetve. A külföldről s főként Németországból behozott missziói felfogás és gyakorlat, amelynek szentimentális, de sokszor türelmetlen jellege méltán ellenszenvet váltott ki a magyar férfias és konzervatív református érületben, befejezte rendeltetését: felébresztette egyházunk öntudatát és önbizalmát. Ma már senki sem gondol arra, hogy idegen példát utánozzon, amikor egyházunk hitéletének megújításáról, gyülekezeti életünk fegyelmezett rendezéséről, vagy az áldozatkészség fölébresztéséről van szó. Megnyílt szemünk mindig nagyobb érdeklődéssel tekintenek arra a példára, amelyet a XIX. század racionalizmusa csak ideig-óráig tudott eltakarni előlünk, arra a példára, amelyben együtt láthatjuk a bibliás kegyességet, az Isten előtt való mélységes alázatosságot, a martyromságra kész bizonyágtétellel és áldozatkészséggel a XVI. és XVII. század magyar református egyházának küzdelmes, de diadalmas életében. E történelmi példának meglátása fölébreszti egyházunk missziói öntudatát: nekünk van missziónk, van rendeltetésünk! Ref. egyházunk evangéliumi erőire szüksége van ennek a hazának, sőt annyira szüksége van, mint volt a mohácsi vész után. Ez a történelmi forrásokból felfakadó, saját rendeltetését mindig jobban felismerő missziói öntudat természetszerűleg kitermeli a maga létformáit. Ez nem azt jelenti, hogy a külföldi ref. testvéregyházak példáit megvetjük. Ellenkezőleg. Az utóbbi években a magyar ref. egyház úgy bekapcsolódott a presbiteri egyházak világegységébe, mint azelőtt soha, de ebben is misszióját fedezte fel és pedig azt, hogy ennek a világegységnek szüksége van azokra a speciális képességekre, amelyekkel Isten lelke a magyar sziveket áldotta meg. A szunnyadó erők ébrednek, az elásott talen-

tumok napfényre kerülnek s közben kibontakozik a külső keret, a forma is, amelyben elhelyezkedik a magyar ref. missziói élet. Ez a kibontakozás most van folyamatban és mint minden dolog, ami a kezdetén, mondjuk, fele útján van, a zürzavar benyomását teszi. Egyetemes Konventünk megalkotta a maga belmissziói bizottságát, de még az is a belső szervezkedés munkálataival van elfoglalva és még nem kezdte meg irányító és erőket összefoglaló működését, csupán az előkészületeket tette meg nagyszabású programjának megalapozására, amikor elrendelte, hogy az egyházkerületek és egyházmegyék alakítsák meg saját belmissziói bizottságaikat és pedig olyan módon, hogy a diaszpóra misszió is a belmisszió bizottság hatáskörébe tartozzék. Zavaró körülmény volt a múlt évben, hogy a konventi bizottságnak véleményezés céljából leküldött szabályrendelettervezete mellett leküldetett tévedésből egy még meg nem vitatott és jelentékeny módosításokra szoruló, tehát csupán egyéni véleményt képviselő belmissziói program, amelyet az egyházmegyék szintén tévedésből tárgyalás alá vettek és bizonyára különös érzésekkel foglalkozhattak az olyan részletekkel, mint például ez a kérdés: köteles e minden lelkészjellegű ember minden reggeli könyörgésre eljárni?

Mindezeket figyelembe véve, nem csoda tehát, Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés, hogy a folyamatban és fele uton levő alapvetések idején nincs tisztlában a közvélemény azzal, hogy mi is hát a belmisszió? Nem csoda, ha sok lelkész még mindig azt hiszi, hogy csak az egyesületi munka a belmisszió, holott ez csak egyik s nem éppen elengedhetetlen része annak; nem csoda, hogy az egyházmegyéink közül csak kettő tett olyan jelentést, amely közel jár a célhoz, mert hiányzott a kellő utmutatás a jelentések készítéséhez.

A beérkezett jelentések alapján a következő adatokról számolhatunk be:

1. *Az abauji egyházmegyében* Cziáky Endre esperes 1924. május 24 én egy tervezetet készített, amely szerint az e. m. hat missziói körre van felosztva, abból a célból, hogy amikor a konventi belmisszió bizottság munkája megindul, a munkát e körökben választott bizottságok azonnal fölvehessék. E hat bizottság minden tavasszal az e. m. közgyűlését megelőzőleg az esperes elnöklete alatt s az egyházmegyei előadó részvételével tartandó együttes ülésen fogja a jelentést elkészíteni. E tervezetet az e. m. 1925. május 15 én tartott közgyűlésének 6 számú határozata

elfogadta s ennek alapján megválasztotta belmissziói bizottságát, amelynek tagjai az egyházmegyei elnökség elnöklete alatt a hat missziói kör elnöke, a világi tanácsbírók és a tanító egyesület elnöke, előadója Kiss József hejcei lelkész. Ugyanez a közgyűlés 9. számú határozata az Egyetemes Konvent vonatkozó határozatának megfelelőleg, a diaszpóra bizottságot megszüntetvén, a szórvány gondozás ügyeit a belmissziói bizottság hatáskörébe utalta.

Az abauji egyházmegye ez intézkedését, amely komoly előkészületekről tesz bizonyosságot, követendő példának tekinthetjük.

2. *A felsőborsodi egyházmegye* minden kommentár nélkül fölterjeszti az ózdi, abodi és királdi missziói egyházak jelentéseit és utinaplóit. Az ózdi lelkész elismerésreméltó állhatatos munkával építi a 800 lelkes gyülekezetet és gondosan védi a baptista és adventista agitátorok állandó ostroma ellen, akik egy éve Sajóvárkonyba telepedvén, tervszerű kampányt folytatnak a vidéken, de Ózdon még nem tudtak eredményt elérni, mert a lelkipásztor résen van, látogatott esti istentiszteleteket, vasárnapi iskolát tart, ifjúsági egyesületi munkát folytat, gyermek-istentiszteletet tart és a vallásoktatásról azt jelenti, hogy egy gyermek sincs, aki ne részesült volna vallásoktatásban. A 20 szórványban 252 növendék 1122 órán nyert oktatást. E munka annyira igénybe veszi a lelkészt, hogy jelentésében segédlelkész kiküldését sürgeti. A hivek 8 millió korona értékben harangot vásároltak, a rimamurányi rt. pedig 50 millió korona értékben kijavíttatta a paróchiát és a templomot. És ez a misszió egyház, mely annyival is több terhet visel, hogy a gyári munkások közül 30% elbocsájtván, az adófizetők száma tetemesen csökkent, nem részesül missziói segélyben, ami miatt a lelkész jelentésében méltán panaszkodik. Az *abodi* egyház tanítója négy szórványt gondoz és a jelentés panaszkép említi, hogy missziói segélye még most is csak 300 korona. Ugyanerről panaszkodik a *sajóvelezdi* egyház lelkésze, aki a Királd bányatelepen levő 30 ref. hívő lelki gondozásával és hitoktatásával járó vasuti és fuvarköltéseit saját zsebéből fedezi.

E három diaszpóra missziói jelentésen kívül a felsőborsodi egyházmegye a folyó évi június 4 én tartott egyházmegyei közgyűlés 4. sz. határozatát terjeszti fel, melyben arra kéri az egyházkerületet, hogy az egyik-másik gyülekezetben támadt megromlott közszellem és a szekták agitálása miatt felbomlott béke

és meglazult hitélet helyreállítása céljából szervezzen az egyházkerület misszió utazó lelkészi állást.

3. A Gömör—tornai egyházmegye jelentést nem küldött.

4. Belmissziói munkáról csak az alsózempléni, az alsóborsodi és felsőborsodi egyházmegyék küldtek jelentést. Ezek, bár nagyrészt számadatokból állanak, mégis eleven missziói tevékenységre engednek következtetni. E három egyházmegye 162 gyülekezetében van: 10 helyen bibliaóra, 117-ben vallásos estély, 11 vasárnapi iskola, 2 helyen gyermek-istentisztelet, 4 konfirmáltak egylete, 26 ifjúsági egyesület, 1 Bethlen Gábor kör, 7 leányegylet, 14 nőegylet, 106 egyházi énekkar, 1 Kálvin Szövetség, 2 temetkezési egylet, 11 olvasókör, 124 szövetkezet, vallásos iratterjesztés, szegénygondozás, lelkészi látogatás csaknem minden gyülekezetben. Ez adatok értékét az a lélek és munka adná, ami e szervezeteket betölti. Erről azonban a jelentések nem szólnak s így nem tudjuk, hogy a vallásos esték s a különféle egyesületek munkája megfelel-e annak a szellemnek, ami a gyülekezetek hitéletének erősítésére szolgál. Ezt a hiányt az alsózempléni egyházmegye belmissziói bizottsága is észrevette és gondoskodni óhajt arról, hogy a gyülekezetek hitéletéről lehetőleg teljes képet nyerjen olyan jelentések bekérésével, amelyek nemcsak az egyesületi munkákról, hanem a gyülekezet általános missziói életéről számot adnának. Ez a részletes jelentés mutatná meg, hogy a jövőre nézve a kérdőívbe milyen kérdések vétessenek föl.

Hogy jövőre teljesebb jelentést tehessünk, kérjük a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi közgyűlést, méltóztassék elrendelni, hogy:

1. az Egyetemes Konvent utasítása szerint alakíttassék meg minden egyházmegyében a belmissziói bizottság az abauji alakulás tekintetbevételével;

2. a kerületi belmissziói előadó a kerület hivatalos lapjában közöljön tájékoztatást arra nézve, hogy miképen kell a gyülekezetek missziói életéről olyan összefoglaló jelentést készíteni, amelynek alapján megfelelő terepszemlét lehetne tartani egész egyházkerületünk missziói munkája felett;

3. az esperesek kérjék be a jelentést a gyülekezetektől a hírlapi tájékoztatás után szeptember 1 ig és azokat összegyűjtve, küldjék a kerületi missziói előadóhoz, aki az esetleg hiányos adatok pótlása végett megkeresheti az illető gyülekezeteket.

Végül kérjük a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi

Közgyűlést, legyen kegyes fenti jelentésünket általában tudomásul venni, a részletekre nézve pedig alábbi javaslatainkat elfogadni:

a) Az abauji egyházmegye belmissziói bizottságának megalakulása s ezzel kapcsolatban az egyházmegyének 6 missziói körre történt felosztása örvendetes tudomásul szolgál.

b) A felsőborsodi egyházmegyének a szórványmisszióról szóló jelentése tudomásul szolgál, azzal a megjegyzéssel, hogy a jövőben az ilyen jelentéseket a belmissziós bizottság foglalja össze és az azokban előforduló kérésekre nézve tegyen javaslatokat. Egyházkerületi közgyűlés a rendelkezésére álló segélyösszegeből *Ózd* részére 300 000 K, *Abod* részére 200.000 K és *Sajóvelezd* részére 100.000 K missziói segélyt szavaz meg.

c) A felsőborsodi egyházmegye ama fontos kérése, hogy egyházkerületi missziói lelkészi állás szerveztessék, akkor vehető érdemleges tárgyalás alá, ha az egyházkerület megejtheti a missziói terepszemlélt, addig is azonban az egyházmegyei belmissziói bizottságok olyan előadót válasszanak, aki missziói kiszállásokra is alkalmas.

Jelentésünk tudomásulvételét és javaslataink elfogadását kérve, vagyunk a Főt. és Méltóságos Egyházker. Közgyűlés kész szolgálai.

Egyházkerületi közgyűlés a belmissziói bizottság jelentését tudomásul veszi, az abban foglalt javaslatokat határozatokká emeli.

11. b) Főgondnok jelenti, hogy a belmissziói ügyek előadására ez alkalommal Forgács Gyula, a bizottság tagja kéretett fel. Jelenti továbbá, hogy a július 7-én tartott belm. bizottsági ülés egyhangulag Forgács Gyulát választotta meg előadóul.

Egyházkerületi közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi.

12. a) Olvastatik az egyházkerületi számvevőszék 1925. évi április hó 1-én Miskolcon tartott ülésének jegyzőkönyve, melyben jelenti, hogy az egyházkerület összes tárainak (I—VII.) az 1924. évről vezetett számadásait megvizsgálta s azokat a beterjesztett számadási

okmányokkal megegyezőknek és igazoltaknak, s magát az egész számadást összes tételeiben helyesnek találta, miért is dr. Regéczy József pénztárnok részére az 1924. évre a számadások terhe alól a felmentvény megadását javasolja.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve alapján az egyházkerületi pénztár 1924. évi számadásait elfogadja s dr. Regéczy József pénztárnok részére, lelkiismeretes buzgóságának és pontosságának teljes elismerése és megköszönése mellett, az 1924. évi számadások terhe alól az abban foglalt tételekre vonatkozólag a felmentvényt megadja.

12. b) Olvastatik az egyházkerületi pénzügyi választmány által az egyházkerületi pénztár részére az 1925. évre készített költségvetés, melyet az egyházkerületi számvevőszék f. é. április hó 1-én tartott ülésében átvizsgált és a Közigazgatási Tár 3. kiadási tételének azzal a változtatásával, hogy az egyházmegyék segélyezésére előirányzott 30,000.000 K helyett 40,000.000 K állíttassék be s e 10,000.000 K különbözet az esperesek között évnegyedenként előleges részletekben egyenlő arányban fiztessék ki, elfogadás végett az egyházkerülethez terjeszt föl.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztett költségvetést az egyházkerületi számvevőszék által ajánlott módosítással az 1925. évre elfogadja.

13. Olvastatik a sárospataki főiskola igazgatótanácsának 1925. március 25-én tartott ülésében dr. Szabó Sándor nyug. jogakad. tanárnak arra a kérelmére vonatkozó határozata, hogy a főiskola a jogakadémia szüneteltetésének időpontjától kezdve egészen 1926. okt. 1-ig részesítse őt a theol. tanárok fizetésrendezésében s mindazon segélyekben, amelyekben a működő tanárokat részesítette. Az igazgatótanács megállapítja, hogy dr. Szabó Sándor teljesen szabályszerűen nyugdíjaztatott s a régebben netán e tekintetben fennforgó kétséget az 1924. évi XXVIII.

t.-c. 5. §-a alapján kiadott 8400—1924. M. E. sz. rendelet II. fejezetének 2. pontja teljesen eloszlatja, mert kimondja, hogy az államsegély megvonása folytán megszűnő jogakadémiák tanárai 1923 július 1-től kezdődő hatállyal nyugdíjazhatók, az ő nyugdíjazása pedig 1923 október 1-től kezdve történt. Dr. Szabó Sándor nyug. jogtanár semmire többre nem tarthat számot, mint arra, amire magát a főiskola vele szemben kötelezte, t. i. nyugdíjának az V. fiz. osztálynak megfelelő fizetésre való kiegészítésére 1926. okt. 1-ig. Ennek a kötelezettségének pedig a főiskola eleget is tesz. Különösen veszedelmes precedensnek tartaná az igazgatótanács a dr. Szabó Sándor kérelmének teljesítését, mert az iskolának más nyugdíjasai még szorongatottabb helyzetben vannak, akiken az iskola szintén szeretne, de nem képes segíteni s akiket a dr. Szabó Sándor kérelmének teljesítése az egyenlő elbánás elvével fogva joggal sorakoztatna fel s a teljesíthetetlen kérelmek özönével árasztanak el a főiskolát. De méltányosnak sem tartja az igazgatótanács a kérelem teljesítését, mert az, aki az V. fizetési osztálynak megfelelő teljes fizetést huz s amellet ideje s munkaereje felett korlátlanul rendelkezik, sokkalta több mellékjövedelemre tehetne szert még a mai nehéz időkben is, mint az a javadalmi különbözet, amelynek megadását folyamodó kérelmezi.

Olvastatik dr. Szabó Sándornak ez igazgatótanácsi határozat ellen egyházkerületi közgyűlésünkhöz intézett, 1925 május 16-án kelt felebbezése, melyben tévesnek nyilvánítja az igazgatótanácsnak azt a megállapítását, hogy az ő ellátásának kérdése az igazgatótanács 1924 június 22-iki 48. sz. határozatával végleges megoldást nyert volna, mert ő e határozat ellen 1924. június 13-án az egyházkerülethez felebbezéssel élt; téves szerinte az a megállapítás is, mintha ő szabályszerűen nyugdíjaztatott volna épen a 8400—M. E. 1924 II. 2. pontja alapján, mert az ott említett nyugdíjazás azoknál a jogakadémiáknál működő alkalmazottakra vonatkozik, amelyeknek fenntartói tanintézeteket saját erőforrásaikból fenntartani képtelenek, már pedig a sárospataki jogakadémia csak szünetel s szerinte nem anyagi okok miatt, hanem a lét-

szám hiánya miatt. Hivatkozik továbbá arra, hogy neki a megválasztásról szóló jegyzőkönyv szerint joga van életfogytiglan a tanszékével járó mindenkori javadalomra s szerzett jogait a világi törvények intézkedései nem vehetik el. Tévesnek minősíti az ő ügyének más nyugalmazott tanárok ügyével párhuzamba állítását, mert azok önként teljes fizetéssel mentek nyugdíjba s ő is ezt a jogállapotot akarja a maga nyugalmi éveire biztosítani. Az igazgatótanács által hangsúlyozott teljes fizetése neki csak 1926 október 1-ig van meg, pedig ez őt haláláig megilleti. A mellékjövödelemre való hivatkozást pedig a mai viszonyok között teljesen illuzóriusnak találja. Ezért sok évi, soha helyettesítést nem igénylő szolgálata alapján szeretetteljes határozatot és kérésének teljesítését kéri.

Olvastatik végül Janka Károly főiskolai lelkészi gondnok urnak az egyházkerületi közgyűléshez intézett, dr. Szabó Sándor felebbezésére beterjesztett jelentése, melyben hivatkozik ama törekvésére és fáradozásaira, hogy a jogakadémia kényszerű megszűnése után annak tanárait képzettségüknek és képesítésüknek megfelelő munkakörbe helyeztesse el, amely azonban őszinte sajnálatára eredménnyel nem járt, továbbá arra, hogy dr. Szabó Sándor nyugdíjazása nem volt törvénytelen már a nyugdíjazása idejében sem, azóta pedig annak törvényességére nézve a 8400—M. E. 1924. sz. min. rendelet, mely az 1924. évi XXVIII. t. c. 5. §-a alapján adatott ki, minden kétséget eloszlatott. Dr. Szabó Sándor megkapja azt a fizetést 3 évig, amelyet akkor élvezne, ha a jogakadémia tovább is fennállana, amennyiben nyugdíját a főiskola az V. fiz. osztálynak megfelelő összegre egészíti ki 1926 október 1-ig s ennél többre igénye nem lehet, mert a kecskeméti jogakadémia tanárai is legfeljebb ebben a fizetési osztályban vannak.

Egyházkerületi közgyűlésünk megállapítja, hogy dr. Szabó Sándornak szabályszerű elbánás alá vonása, mely alatt a nyugalombahelyezést kell érteni, az 1914. évi XXXVI. t.-c. 31. §-ának második bekezdése alapján és ugyanazon t.-c. 14. §-ának h) pontja alapján teljesen törvény-

szerűleg történhetett volna meg 1926. okt. 1-től kezdődőleg s mivel nevezett ez ideig megkapja azt a fizetést, melyet akkor élvezett volna, ha a sárospataki jogakadémia továbbra is fennállana, amennyiben fizetését, illetőleg nyugdíját a főiskola az V. fizetési osztály teljes mértékére 1926. okt. 1-ig kiegészíti, már pedig a jogakadémiai tanárok ebben a fizetési osztályban vannak, neki a főiskolával szemben semminemű más igénye nem lehet. Mivel pedig a fent hivatolt törvényt helyettesítő 8400/1924. M. E. sz. rendeletnek, mely az 1924. évi XXVIII. t.-c. 5. §-a alapján adatott ki, II. fejezet 2. pontja világosan kimondja, hogy szabályszerű elbírálás alá kell vonni a megszűnés időpontjától kezdődőleg azoknál a jogakadémiáknál működő alkalmazottakat, amelyeknek fenntartói tanintézeteket saját erőforrásaikból fenntartani képtelenek, a dr. Szabó Sándor nyugdíjazása teljesen törvényessé vált már 1923. október 1-től kezdődőleg s így a felebbeszésében támasztott igények önmaguktól elesnek. Az az érvelés, hogy a jogakadémia nem a fenntartó erőforrásainak hiánya, hanem a hallgatók létszámának a hiánya miatt szűnt volna meg s így a hivatolt rendelet intézkedése ez esetben alkalmazható nem lenne, nem helytálló, mert a jogakadémia megszűnésének a végső oka mindenesetre a fenntartó erőforrásainak hiánya, hiszen ha az erőforrások meglennének, csekély hallgatói létszám mellett is fenntartottuk volna. Nem helytálló az az érvelés sem, hogy a jogakadémia nem szűnt meg, hanem csak szünetel, mert ezt a kifejezést egyházkerületi jegyzőkönyvünk csak iskolafenntartási jogának fenntartása érdekében alkalmazza, a jogakadémia azonban tényleg megszűnt. Mindezek alapján közgyűlésünk dr. Szabó Sándor felebbeszésének elutasításával az igazgatótanács f. é. márc. 25-iki ülésének 5. sz. határozatát jóváhagyja.

14. Olvastatik a budapesti kir. büntetőtörvényszéknek 1924. június 6-án B. XIV. 3248/14. sz. ítélete Szakács György mezőturi születésű, ref. vallásu, 26 éves komáromujvárosi lakos, cseh állampolgár ügyében, melyben nevezettet, mint tettestársat, a Btk. 391. §-ába ütköző közokirathamisítás büntette, továbbá mint tettest a Bn. 50. §-ába ütköző, a 6050/923. M. E. sz. rendelet értelmében a Btk. 380. §-ának 2. tétele szerint minősülő csalás vétsége címén a Btk 391. §-a, a Btk 384. §-a, a Kbt. 71. §-a, a Btk. 399. és 388. §-ai alapján, a Btk. 96., 98 és a 92. § alkalmazásával öt (5) hónapi fogház, mint főbüntetésre, továbbá 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamu felfüggesztésére ítélte.

Egyházkerületi közgyűlésünk, mivel nevezett Sátoraljauhelyen, 1922. tavaszán az ismeretlen helyen tartózkodó Szmolény Jánossal együtt és közösen a kolozsvári református theol. fakultáson az I. lelkészi vizsga letételét tanúsító hamis bizonyítványt, tehát közokiratot készített és ezen hamis bizonyítvány alapján Sárospatakon a II. lelkészképesítő vizsgára jelentkezett, melyet 1923. évi szeptember 13-án le is tett, az Egyetemes Konvent 42/1924. sz. jegyzőkönyvi határozata alapján ez ügy iratait a további egyházi eljárás lefolytatása végett az Egyetemes Konventhez felterjeszti.

15. a) A sárospataki főiskola igazgatótanácsa f. évi március 25-én tartott ülésének 3. sz. jegyzőkönyvi határozatával a legmelegebben üdvözlí Maklári Pap Miklós ny. tanárt abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt választatott meg a főiskola tanárává.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai igazgatótanács meleg elismeréséhez és őszinte jókívánataihoz igaz örömmel csatlakozik s midőn a jubiláns tanárt e nevezetes évfordulón változatlan tiszteletéről és bőven kiérdemelt szeretetéről biztosítja, egyszersmind nyugalma éveire,

kedves szerettei körében, a Mindenható minden áldását kéri.

15. b) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon ülésének 8. sz. jegyzőkönyvi határozatával pártolólag terjeszti fel a köziskolai széknek azt a kérelmét, hogy a kedvezményes áru vasuti jegy váltására jogosító arcképes igazolványoknak az 1925. évre leendő érvényesítéséért fizetendő, személyenként 14 aranykorona térítményt a főiskola vállalja magára, mivel az állam is fizeti e térítményt saját tisztviselői helyett s a felekezeti iskolák fenntartói is magukra vállalták több helyen e terhet.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadva, jóváhagyja e térítményeknek a főiskola pénztárából való kifizetését, mivel ezt a felekezeti tanároknak az államiakkal való egyenlő elbánás elve mindenképen méltányossá teszi.

15. c) Ugyanaz az igazgatótanács ülésének u. a. 10. sz. jegyzőkönyvi határozatával, a theologiai kar javaslatára, az ujszövetségi tanszékre dr. Mátyás Ernő székelyföldvári lelkész, theol. magántanárnak meghívás útján theol. rendes tanárrá leendő megválasztását javasolja, aki okmányaival (mind a két lelkészképesítő vizsgálatot jeles eredménnyel tette le 1911, illetőleg 1912-ben, 1915-ben kitüntetéssel tette le a ref. vallás tanári vizsgálatot, 1921-ben a kolozsvári theol. fakultáson az ujszövetségi bibliai tudományok szakcsoportból theol. magántanári vizsgálatot tett, 1922-ben Szegeden a Ferenc József tudományegyetemen a bölcsészet, neveléstan és esztétika köréből summa cum laude filozófiai doktorátust szerzett), eddigi irodalmi műveivel (Pál apostol misztikája) igazolt tudományos készültségével, élő református hitével és nevelői készségével bizonyára áldásává válik theol. akadémiánknak.

Egyházkerületi közgyűlésünk a theol. kar és az igazgatótanács egyhangu meleg ajánlására dr. Mátyás Ernő székelyföldvári ref. lelkész,

theol. magántanárt a sárospataki theol. akadémia rendes tanárává az ujszövetségi tanszékre meghívás útján megválasztja s működésére Istennek minden áldását kívánja.

A megválasztott tanár állását szeptember 1-én köteles elfoglalni. Fizetése a VI. fiz. o. 3. fokozatával kezdődik s előlépése a theol. ny. r. tanárookra mindenkor érvényes rend szerint történik. Lakásbéré az egyh. törvény és az állami törvények idevonatkozó rendelkezései szerint állapíttatik meg. Ha rendes lakást Sárospatakon kapni nem tud, a főiskola az iskola épületében bocsát egy szobát fűtés-világítással rendelkezésére méltányos díjért. A főiskola fedezi költözöködségi költségeit a Szolg. szab. 34. § f) pontja szerint a magyar határtól kezdve. Nyugdíjjogosultságára nézve az 1914. évi XXXVI. t.-c., az 1924. évi 8400/M. E. sz. rendelet és általában a mindenkori nyugdíjszabályok az irányadók.

15. d) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 5. jegyzőkönyvi számú határozatát, mely szerint a kecskeméti jogakadémia kormánybizottságának azt a kérelmét, hogy a sárospataki jogakadémia levéltára, a szükséges adminisztratív természetű különféle munkálatok elvégezhetése céljából is, a kecskeméti jogakadémián helyeztessék el, nem találja teljesíthetőnek, mivel a sárospataki jogakadémia iratainak legtermészetesebb helye a sárospataki főiskola és a tiszáninneri ref. egyházkerület levéltárában van.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadván, a kecskeméti jogakadémia kormánybizottságának kérelmét nem találja teljesíthetőnek.

15. e) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 32. jegyzőkönyvi számú határozatát, melyben sajnálattal állapítja meg, hogy az egységes tankönyvkiadás ügyében a szerződés megkötése óta tett lépések

nem igen látszanak alkalmasnak amaz egyetemes érdekek megóvására, amelyek szolgálata szempontjából mondott le a főiskola, illetőleg az egyházkerület az önálló tankönyvkiadásról; kifogásolja, hogy az új tankönyvekre szóló pályázati hirdetésnek a mi egyházkerületünkben való kiírásáról a debreceni nyomdavállalat nem gondoskodott; aggodalmasnak tartja nemcsak a főiskola kiadásában meglévő nagy készletek értékesíthetősége szempontjából, hanem a többi kerületeknek is még készletben levő, nagy értéket képviselő raktára miatt is, hogy új könyvek adassanak ki, míg a mai készletek ki nem árusítottak, mert ez száz milliókat érő könyvek elértéktelenedését s az új könyvek árának megdrágítását jelentené. Mindezek alapján felkéri az igazgatótanács az egyházkerületet, hogy az egységes tankönyvkiadásnál a főiskola érdekeinek megvédésére a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk fölkeri főtiszt. Püspök urat, mint a konventi tankönyvbizottság tagját, hogy befolyásával e kérdésnek inelöbbi előbbrevitelét, tisztázását, a meglévő tankönyvkészletnek az értékesítését biztosítani sziveskedjék; továbbá felkéri annak kieszközlésére, hogy a főiskola magát saját költségére a szűkebb tankönyvbizottságban is, mint tanácskozó tag képviseltethesse, hogy a felmerülő részletkérdéseknél a főiskolai kiküldött a maga pontosabb tájékozottságával a főiskola érdekeit hatályosabban képviselhesse.

15. f) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 24. jegyzőkönyvi határozatát, melyben a VKM. 5754—1924. sz. rendelete alapján, habár aggodalmasnak látja egyes intézményeknek miniszteri rendeletre való felállítását s felekezeti iskoláinknak az állam által kitalált valamely formához való alkalmazását, tekintettel a testnevelési akció rendkívüli fontosságára, javasolja hogy a sárospataki főgimnáziumban is alakíttassék meg az 1925—26. évtől kezdve a fentemlített rendeletben előirt ifjúsági sportkör.

Egyházkerületi közgyűlésünk sajnálattal látja, hogy e rendkívül fontos kérdésben az egyetemes konvent összes középiskoláinkra nézve egyetemlegesen kötelezően nem intézkedett s bár az igazgatótanács aggodalmaiban teljes mértékben osztozik, mégis a testnevelés ügyének rendkívüli fontosságára tekintettel elrendeli, hogy az ifjúsági sportkör a hivatolt miniszteri rendelet értelmében úgy a sárospataki főgimnáziumban, mint a miskolci reálgimnáziumban az 1925—26. évtől kezdve állíttassék fel.

15. g) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 21. jegyzőkönyvi számú határozatát, mellyel javasolja, hogy az 1924 szeptember 1-től kezdődőleg rendes tanárokká megválasztott dr. Jakob Károly és Hallgató Sándor főgimn. tanárok részére, mivel a VKM. csak akkor fogja a rendes tanárokat megillető fizetésekiegészítő államsegélyt kiutalványozni, ha a hasonló szolgálati idejű állami helyettes tanárok rendes tanárokká kineveztetnek, rendes tanári fizetésekiegészítő államsegélyük kiutalványozásáig a fizeteskülönbözet 1924 szeptember 1-től kezdve a főiskola pénztárából utaltassék ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadja.

15. h) Ugyanazon igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 17. jegyzőkönyvi számú határozatát, mellyel a főiskola 1923—24. évi zárszámadását és vagyonmérlegét átvizsgálta és jóváhagyta s a számadással kapcsolatos összes könyveket és ingó vagyont rendben találta s a szokott óvás fenntartása mellett, a gazd. vál. elnöknek, a pénztárnoknak és ellenőrnek hű és lelkiismeretes munkásságuk elismerése mellett a felmentvény megadását javasolja.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslata alapján a főiskola 1923—24. évi zárszámadását és vagyonmérlegét jóváhagyja s a számadásvezetőknek, a fenntartandók fenn-

tartásával, a számadásra nézve a felmentést megadja, egyszersmind dr. Trócsányi József gazd. vál. elnöknek nagyértékű munkásságaért, Szücs István ellenőrnek és Szalay Róbert pénztárnoknak hűséges kötelességteljesítéséért elismerését fejezi ki; elismeréssel adózik Elekes Imrének, a könyvkereskedés és könyvbizottság elnökének is ez évben végzett hatalmas munkájáért s e bizottság részére a számadás terhe alól a felmentvényt megadja.

15. i) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti az 50. sz. jegyzőkönyvi határozatát a Perked-Mosolygó birtok haszonbérének leszállítása tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadván, tekintettel az 1924. évi katasztrófális rossz termésre, az 1924 október 1-től 1925 szeptember 30-ig terjedő egy évre e birtok haszonbérét m. holdanként 140 kg. buzára szállítja le, úgy, hogy a főiskola ezt a bért tisztán kapja meg, tehát a községi pótradót és iskolafenntartási járulékot a bérlő tartozik megfizetni. Eliesik a főiskolának az a kötelezettsége is, hogy a bérlőnek egy vagon fát küldjön, illetőleg azt vele elszámolja. Ez az önkéntes engedmény hatályát veszti, ha a kormány rendeletileg a buzahaszonbért aranykoronára változtatná, ez esetben ugyanis az átváltoztatás 180 kgr-os alapon történék. Hatályát veszti e bérengedmény akkor is, ha a bérlő az októberi haszonbérreszletet március végéig, a januárit április 20 ig, az áprilist május 25 ig, a júliusi részletet pedig július 5-ig ki nem fizeti, vagy ha a bérlő a szerződésből folyó egyéb fontos kötelességeit, így a határok árkolását és fásítását nem teljesíti.

15. k) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből 14. sz. jegyzőkönyvi határozatával fölterjeszti azt a kérel-

mét, hogy az egyházkerület az új énekeskönyv jövedelméből 2200 aranykorona járadékban részesítse a főiskolát, amennyit a főiskola e címen a Hornyánszky cégtől kapott.

Egyházkerületi közgyűlésünk minden rendelkezésére álló módon igyekszik támogatni a sárospataki főiskolát, de e kérelmet nem teljesítheti, mivel az új énekeskönyv jövedelméből egyházkerületünket illető jutaléknak más rendeltetése van.

15. l) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon ülésének 49. jegyzőkönyvi számú határozatával azzal a kéréssel járul az egyházkerületi közgyűléshez, hogy ha a múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlés által bekívánt normál-költségvetésben megjelölt 4246 q buza szükségletét az egyházkerület a kulturadóból fedezni nem tudja s így a főiskola továbbfejlődésének nélkülözhetetlen feltételeit nem biztosíthatja, legalább az 1924/25. évi költségvetésben mutatkozó 265 q buza hiányt fedezze a kulturadóból s így a főiskola visszafejlődését s a háború és gazdasági válság által annyira-amennyire megkimélt főiskolai tőkéknek további fogyását akadályozza meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk a kulturadónak a felosztását múlt évi őszi közgyűlésén egy erre a célra kiküldött bizottságra bízta, amely tekintetbe vette mind a három intézetnek úgy az 1924/25. évi, mint az egyházkerulettől bekívánt normálköltségvetését s ezek alapján teljesen egyhangú megállapodással osztotta fel a kulturadó címén befolyt összeget s így egyházkerületünknek — őszinte sajnálatára — nincs módjában az így adott támogatáson felül a sárospataki főiskola részére e címen további támogatást nyújtani.

15. m) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből 43. sz. jegyzőkönyvi határozatával felterjeszti a Perked — mosolygói birtokvitára vonatkozó határozatát.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadja s az abban megjelölt csereszerződés esetleges megkötésére az engedélyt megadja.

15. n) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 40. számú jegyzőkönyvi határozatát, melyben kimondja, hogy a 10,000.000 koronán alul levő összegű alapítványokról nem állít ki alapítólevelet, hanem azokat az alapítók szóbelileg, vagy írásban kifejezett rendelkezéseinek alapján jegyzőkönyvbe foglalja, a főiskola alapítványi könyvébe bevezeti s az egyházkerületi közgyűlésnek is jegyzőkönyvbefoglalás útján tesz róluk jelentést.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgatótanács javaslatát elfogadja.

15. o) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti a 39. sz. jegyzőkönyvi határozatát, mely az 1924 júniusi igazgatótanácsi ülés óta tett alapítványokat sorolja fel:

1. Bottka István legyesbényei tanító 3,000.000 K alapítványt tett rokontanuló, vagy ilyenek nemlétében alsózempléni lelkész, vagy tanító gyermekének megjutalmazására.

2. Kazinczy Gábor ny. kuriai bíró és neje a múlt évben tett 25 q buzaértékű alapítványukat 100 q rozsral egészítették ki.

3. Dr. Szoboszlay Gyula sanfranciscói orvos a nyugalmazott tanárok s árváik számára a múlt évben tett segélydijalapítványát 59.90 q buzaértékkel 95.57 q buzaértékre egészítette ki.

4. Az 1904-ben lelkészi vizsgálatot tett ref. lelkészek sárospataki 20 éves találkozójuk alkalmával Radácsi György nyug. theol. tanár tiszteletére 1,900.000 K alapítványt tettek a theol. tanárok özvegyeinek és árváinak támogatására.

5. Az 1904-ben érettségizettek 20 éves találkozójuk alkalmával Csontos József gimn. tanár tiszteletére és nevére 546.000 K alapítványt tettek szorgalmi díjul gimn. tanulóknak.

Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből 38. sz. jegyzőkönyvi határozatával felterjeszti a sárospataki ref. főiskola volt diákjainak szövetsége (Budapest) dr. Szánthó Gyula ny. jogakad. tanár tiszteletére tett 1.000.000 K alapítványát, melynek kamatai egy jó előmenetelű VIII. o. gimn. tanulónak, a jogakadémia visszaállítása esetén pedig egy jó előmenetelű I. éves joghallgatónak adandók ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk őszinte és hálás köszönetet mond az alapítványt tevőknek, kik a főiskola és annak tanárai iránt érzett tiszteletüknek tetteikben adták tanujelét s az alapítványokat a sárospataki főiskola részére elfogadja.

15. p) Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti 44. jegyzőkönyvi számú határozatát, melyben a főiskola Istvánháza nevű birtokának 1925. október 1-től számítandó 12 évre való bérbeadása tárgyában szabályszerű hirdetmény alapján beérkezett ajánlatok közül a Szabó György gazdasz, Makay István szolgálaton kívüli százados, ceglédi és Ruttkay Gábor százados, budapesti lakos ajánlatát tartja legelfogadhatóbbnak, akik évi 1918 q bérösszeget ajánlottak fel s nevezettekkel, miután az előírt kauciót a Budapesti Takaré- és Vásárpénztárnál 275 millió korona összegű betéti könyvön elhelyezték és azt a főiskola budapesti bankjánál: a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál letétbe helyezték, özv. Szabó Nándorné bérlő, ceglédi lakos készfizető kezessége mellett a bérleti szerződést megkötötte. Ezt a szerződést az egyházkerület elnöksége jóváhagyta; valamint a szolnok-megyei gazdasági albizottság is, elutasítván a Kunszentmárton, Szelevény és Csongrád községek földigénylőinek kisbérletek céljaira támasztott igényét 1925. március 11 én kelt határozatával szintén jóváhagyta.

Egyházkerületi közgyűlésünk a szerződés megkötését jóváhagyja s egyuttal felkéri a Főtiszt. és Mélt. Elnökséget, hogy illetékes helyen tegye-

nek meg minden jogos lépést abban az irányban, hogy az állam a haszonbérszerződést a maga egészében éppen az igénylők érdekében át ne vegye, mert a szerződésnek szigorú feltételeivel s a magas buzabérösszeggel csak egy intenzíve gazdálkodó nagybérlő tud megbirkózni.

16. a) Igazgatótanács f. évi június hó 22-én tartott üléséből jelentést tesz a főiskola falai között 1925. évi május hó 28 án lefolyt országos theol. tanári konferenciáról, a konferencia nagy szellemi és erkölcsi sikeréről, egyszersmind közvetítve tolmácsolja a theol. karok hálás köszönetét, hogy egyházkerületünk is a maga erkölcsi és anyagi támogatásával a konferencia megtartását lehetővé tette.

Egyházkerületi közgyűlés úgy a konferencia nagy sikeréről szóló jelentést, mint a theológiai karoknak a nyújtott támogatásért kifejezett köszönetét örömmel veszi tudomásul.

16. b) Igazgatótanács ugyanazon üléséből a köziskolai szék javaslatának elfogadásával és megerősítésével jelentést tesz a H. Bathó János 1925. szeptember 1-től való nyugalmobavonulása folytán megüresedett ének- és zenetanári állásra beadott pályázatok eredményéről és az állásnak egy évre szólólag Kovács Béla végzett tanárjelölttel történt betöltéséről.

A megüresedett ének- és zenetanári állásra teljes képesítésű, tehát ének- és zenetanári oklevéllel bíró pályázó nem jelentkezett, így a pályázat sikerültnek nem mondható. Annak az intenciónak a megvalósulását, mely a köziskolai széket és az igazgatótanácsot vezeli, hogy az állás betöltője a főiskola többi tanáraival egyenlő képesítésű, vagyis középiskolai képesítésű legyen, a pályázat nem nyújtja. Tisztes képesítéssel és jó szolgálati bizonyítvánnyal, tanítói oklevéllel bírók pályáztak hatan. Ugymint:

1. *Árokszállásy János* disznóshorváti tanító. Született 1884. szeptember 10-én Miskolcon. Tanítói oklevelét

Sárospatakon szerezte meg 1904-ben (van egy elégsége, jelesei és kitünői vannak). Kántori oklevelében 1904-ből Sárospatakról egyházi énekből jeles, orgonálásból jeles. Középiskolai énektanítói oklevelét 1912-ben szerezte az Országos Zeneművészeti Főiskolán. Szolgálati bizonyítványai, a kömmün alatti magaviseletét igazoló okmánya rendben vannak. Nős, három gyermeke van: 13, 9, 2 évesek.

2. *Sipos József* tiszaladányi tanító. Született 1886. március 2 án Mármaroszigeten. Tanítói oklevelét szerezte Kassán 1905-ben (van egy elégsége, azután általában jelesei vannak; énekből kitünő, zenéből, hegedülésből és orgonálásból kitünő). Énektanári oklevelét 1924-ben szerezte Budapesten. Szolgálati bizonyítványa, okmányai rendben vannak. Nős, két gyermeke van Husz éve működik a tanítói pályán.

3. *Nagy Antal* monori központi állami elemi iskolai tanító, h. igazgató Született 1890. június 21-én Zilahon. Tanítói oklevele Nagyenyedről való 1910-ből (bizonyítvány: kitünő, jeles, ének, zene, orgona kitünő). Énektanári oklevele 1923-ból való Budapestről.

4. *Varga József* miskolci leánygimnáziumi énektanár. Született Gyomán 1889 május 22. Tanítói oklevelét Szarvason szerezte 1909-ben (van négy elégsége, ének, zene kitünő). Énektanári oklevele van Budapestről, 1913-ból. Gimn. tanári fizetés adásához s ennek megfelelő nyugdíj biztosításához köti pályázatát.

5. *Gáspár János* rimaszécsi tanító. Született Baktán 1885. június 6 án Tanítói oklevelét Sárospatakon szerezte 1904-ben (van négy elégsége, ének, zene kitünő). Kántori oklevelében (Sárospatakon 1904-ből) az ének jeles. az orgonálás kitünő. Énektanítói oklevele Budapestről, 1913-ból való. Zenekonzervatóriumi bizonyítványa szintén Budapestről, 1905-ből való. Okmányai rendben vannak. Tanítói szolgálata 21 év, ezek beszámítását kéri, esetleg $\frac{1}{2}$ mértékben. Egy gyermeke van.

6. *Faragó Bálint* tassi ny. tanító, ref. kántor. Szül. 1890-ben augusztus 10-én N-Körösön. Tanítói oklevelét szerezte N.-Körösön 1909-ben. Osztályzata vegyes; ének: jó, hegedülés: jeles, zongora és orgona: jeles. Ének-

tanítói oklevele 1923-ban kelt Budapesten. Okmányai rendben vannak. Három gyermeke van. Nyugdíjas; 17 évi szolgálati idő beszámításával.

Pályázott ezenkívül *Kovács Béla* kolozsvári születésű (szül. 1897 április 20-án) végzett tanárjelölt. Érettségi vizsgálatot tett Kolozsvárott 1916-ban. Absolutoriuma van a budapesti egyetem bölcs. fakultásáról 1921 május 21-ről. Kérvényében előadja, hogy volt theologus is Kolozsvárt és Budapesten, hogy a kolozsvári zenekonzervatóriumban 8 éven át tanult zenét, bizonyítványa csatolását igéri, az énektanítói oklevél megszerzésére már több népiskolai tanítót előkészített. Atyja ref. kántor Kolozsvárt, nagyatya 50 éven át szolgálta ref. egyházunkat Családi tradíciója az ének és zene művelése felé hajtotta s hajtja. Dr. Imre Lajos kolozskarai lelkész 1916 szeptember 4-ről bizonyítja, hogy érettségi vizsgálatára letétele után Kolozskarán h. énekevezérként működött, a szolnoki ref. lelkész által kiállított működési bizonyítvány szerint „M. Á. V.“, „Millenium“, „Összetartás“, „Segédtszti Dalegylet“ és az „Iparos Dalkör“ karnagya, a ref. egyházközség tagjaiból is egyházi énekkart szervezett, amelyet szaktudásával művészi színvonalra emelt s a város kulturtényezőjévé tett. Működési bizonyítványai dicsérettel említik működését.

A köziskolai szék javaslata alapján — tekintettel arra, hogy a főiskolai ének- és zenetanári állás a pályázat ezen eredménye mellett középiskolai minősítésű rendes tanárral nem tölthető be, mivel ilyen pályázó nincs, tekintettel továbbá arra, hogy az állás ellátásának 1925. évi szeptember 1-vel meg kell kezdődnie, erre pedig a pályázati hirdetés II. alatti feltételeknek megfelelő, énektanítói oklevéllel bírók, akik családostak is, (Varga József miskolci leánygimnáziumi énektanár kivételével, akinek pályázati kérvényében az állás elnyerése esetén kikötött feltétele az, hogy neki rendes gimnáziumi tanári fizetés adassék és ilyen nyugdíj biztosítassék, képesítése alapján nem teljesíthető) lakásviszonyaink miatt alig lennének képesek, tekintettel továbbá magasabb szolgálati éveikre és az Orsz. Ref. Lelkészi Nyugdíjintézetnél ebből támadható magas összegű nyugdíjjáruléki terhekre és egyéb nehézségekre, — igazgatótanács Kovács Béla volt

tanárjelöltet bizza meg, mint helyettest, az ének- és zene-tanári teendőik ellátásával, akinek ha máshol lakást szeretni nem tud, a főiskolában egy szobában gondoskodhatik elhelyezéséről. Igazgatótanács ezen intézkedésének jóváhagyó tudomásvételét kéri.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanácsnak a megüresedett főiskolai ének- és zene-tanári állásnak Kovács Béla volt tanárjelölttel, mint helyettestel való ideiglenes ellátása körüli intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi.

16. c) Igazgatótanács ugyanazon üléséből kéri közgyűlésünket, hogy a főiskola 1925–26 évi költségvetésében kis összeggel szereplő theológiai államsegélyt olyan összegben utalja ki egyházkerületünk, mint amilyen mértékben valorizáltatik az egyházkerületi államsegély.

Egyházkerületi közgyűlés igazgatótanács kérelmét az egyházkerületi elnökség bölcs gondjába és különös figyelmébe ajánlja.

16. d) Igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti megerősítés végett a számvizsgáló bizottság azon jelentését, mely szerint a theol. tanárok fizetésrendezése országosan ez év folyamán sem történt meg, ezért a főiskola theol. tanárainak fizetésrendezése ideiglenesen akként nyer megoldást, hogy az egyházkerületi közgyűlés által engedélyezett személyi pótlék állítottatott be ezuttal is a költségvetésbe.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskolai theol. tanárok fizetésének személyi pótlékkal történő illetén ideiglenes rendezését tudomásul veszi s az igazgatótanács ezt tárgyaló határozatát megerősíti

16. e) Igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti megerősítés végett a főiskolában alkalmazott bajorosok és altisztek részére alkotott szolgálati szabályzatot, mely-

nek elkészítését főleg az a körülmény tette szükségessé, hogy az iskolaszolgák az egyetemes konvent évek óta tartó sürgetésére felvették a felekezeti tanítók és tanárok nyugdíjintézetébe s így az eddig bizonytalan szolgálati viszonyaikat kellett biztos alapokra helyezni.

Egyházkerületi közgyűlés a főiskolában szolgái s egyéb kezelési teendőket ellátó alkalmazottak részére alkotott szolgálati szabályzatot, mely jogviszonyaikat 21 pontban szabályozza, tekintettel arra, hogy a szabályzatban a főiskola érdekei is körültekintően vannak körvonalazva s a szabályzat módosítására kifejezetten fenntartatik a főiskola joga s megszabott időre korlátoztatik a szabályzat hatálya, azt jóváhagyólag megerősíti.

16. f) Igazgatótanács ugyanazon üléséből megerősítés céljából felterjeszti azon határozatát, mely szerint a főiskolában alkalmazott szolgák részére alkotott szabályzat alapján a gazdasági választmány javaslatának elfogadásával 6 nyugdíjra jogosító iskolaszolgai állás rendszerezését mondta ki és pedig 4-et a gimnázium, 2-öt az akadémia címén, miáltal az iskolaszolgák nyugdíjügye oly értelmű rendezést nyert, hogy e rendszeresített állásokon kívül a szükséghez képest alkalmazott szolgák csak kiegészítőnek tekintetnek.

Egyházkerületi közgyűlés igazgató-tanácsnak a 6 nyugdíjra jogosító iskolaszolgai állást rendszeresítő ezen határozatát jóváhagyólag megerősíti

16. g) Igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti megerősítés végett a Mudrány-alapítványhoz tartozó Faragó szállás hasznosítása céljából Balsai Bertalan és társai, nemkülönben Vitányi Bálint és társai olaszliszkai lakosokkal az 1925. évi június hó 15-től 1930. évi november hó 1-ig terjedő 6 gazdasági évre kötött haszonbéri szerződést, mely szerint a főiskolának Szégi község határában fekvő fenti 167 kat. hold kiterjedésű rétbirtokából bérbe

adatik haszonbérelő olaszliszakai lakosoknak a szerződés szerint megállapított 6 gazdasági évre 30—30 kat. hold rétterület kat. holdanként számított évi 120 kgr. buza-haszonbérért, mihez képest egy-egy bérlőcsoport évi buza-haszonbére 36, azaz harminchat métermázsa buza. A szerződés 1—16. pontja a bérleti feltételeket részletesen és szigorúan szabályozza.

Egyházkerületi közgyűlés a 2—2 példányban kiállított és bemutatott bérleti szerződést jóváhagyólag megerősíti.

16. h) Igazgatótanács ugyanazon üléséből felterjeszti jóváhagyás céljából az általa elfogadott következő alapítványokat:

1. Szily Etelka a főiskolai kórház gondnoknője 200.000 koronás alapítványát, melyet tett édesanyja Almási Szily Józsefné, szül. Bönyi Panda Borbála emlékére azzal a rendeltetéssel, hogy annak kamatai a mindenkori főiskolai széniorot illetik.

2. Oláh Ernő gyógyszerésznek, a főiskola volt növendékének egy millió koronás alapítványát, melyet azzal a rendeltetéssel tett, hogy annak kamatait egy szegényebb sorsu ref lelkész, vagy tanító VIII. o. tanuló fia kapja, aki jó előmenetelt tanusít, de különösebben példás erkölcsű, feddhetetlen jellemű és magaviseletű ifju legyen.

Egyházkerületi közgyűlés Szily Etelka és Oláh Ernő alapítványait az alapítók iránti hálás köszönet és elismerés kifejezése mellett a maga részéről is elfogadja és jóváhagyja.

16. i) A főiskola igazgatótanácsa ugyanazon üléséből felterjeszti megerősítés céljából az 1925—26. évi költségvetést, mely szerint előirányoztatott:

I. A közpénztárnál:

Fedezet --- --- ---	2.705,790.643 K
Szükséglet --- ---	2.681,353.846 „
Hiány ---	<u>24,436 797 K</u>

II. Az új Vay—Mocsáry-pénztárnál:

Fedezet	---	---	---	1,070,000 K
Szükséglet	---	---	---	1,070 000 „

III. Internátusi és fenntarási alapnál:

Fedezet	---	---	---	722.022 K
Szükséglet	---	---	---	722.022 „

IV. Theol. internátus építési alapnál:

Fedezet	---	---	---	7,160 000 K
Szükséglet	---	---	---	7,160.000 „

V. Ösztöndíj-pénztárnál

Fedezet	---	---	---	80,467.734 K
Szükséglet	---	---	---	80,467.734 „

VI. Maradvány-pénztárnál:

Fedezet	---	---	---	356,915 650 K
Szükséglet	---	---	---	354,954.940 „
Maradvány	---	---	---	1,960.710 K

VII. Tápintézeti pénztárnál:

Fedezet	---	---	---	794,509.295 K
Szükséglet	---	---	---	794,509 295 „

VIII. Tisztviselői nyugdíjpénztárnál.

Fedezet	---	---	---	10,342 005 K
Szükséglet	---	---	---	10,342 005 „

IX Segélydíj-pénztárnál:

Fedezet	---	---	---	2,211.677 K
Szükséglet	---	---	---	2,211 677 „

Ismertetés tárgyát képezte nagy körvonalaiiban a főiskola gazdasági választmányának a költségvetéshez füződő jelentése, melyhez képest a közpénztárnál mutatkozó 24,436 797 K költségvetési hiány még aránylag

elég kedvező előirányzási eredmény, mert a 2 milliárd 700 millió koronás költségvetésnek alig 1% a. Azonban ez az aránylag kedvezőnek mutatkozó helyzet csakis a személyi kiadásoknak, a tanári s tisztviselői fizetéseknek mai nivója mellett áll meg. E fizetéseknél július 1-vel beigért 15%-os emelkedés a főiskola terhét kb. 140 millió koronára növelné. Minthogy pedig ez az eset biztosra vehető, azért eleve körülbelül 140 millió korona hiánnyal kell számolni, amelynek kiküszöbölésére ig. tanács a tandíj felemelésére kér meghatalmazást és kéri az egyházkerület támogatását.

Egyházkerületi közgyűlés a sárospataki főiskola 1925—26 évi költségvetését jóváhagyólag megerősíti, a mutatkozó hiány fedezetére a szükséghez képest más tanintézetek tandíj-szedésével arányosan a tandíj felemelését megengedi, a maga részéről is a főiskola további anyagi segélyezésére szóló készségét a gyűlések kulturadójából kinyilatkoztatja, azonban mindezzel sem tűnik el az a súlyos aggodalma, hogy a közokt. ü. m. által az iskolafenntartókra fokozott mértékben áthárított terhek a főiskolára hovatovább megbirhatatlan sullyal nehezednek, miért is felkéri az egyházkerületi elnökséget, hogy legyenek szivesek a közoktatásügyi miniszter urat meggyőzni arról, hogy a tanári fizetések újabb százaléknak áthárítását nem bírja tovább a főiskolának a háboru veszteségeiből megfelezetten kikerült vagyona; egyben arra is kéri az elnökséget, hogy a gimn. államszegélynek aranyértékben való kiutaltatását kegyesen szorgalmazza.

17. Az alsóborsodi egyházmegye 1925. június 5-én tartott közgyűlése 5. a) pontja alatt hozott határozatával egyházkerületünkhöz aziránt tesz felterjesztést, hogy egyházkerületünk egyetemes és általánosan kötelező intézkedések meghozatala céljából nyomatékosan sürgesse az országos zsinat összehívását. A felterjesztés szerint a bel-

missziói kötelezettség körvonalainak, az egyházi fegyelem szabályozásának, istentiszteleti rendtartásunk új, korszerű és egységes alapra fektetésének, a szekták terjeszkedése meggátlásának, államsegélyeink: a lelkészi kongruák, korpótlékok, családi pótlékok és a nyomasztó iskolai szerekkel szemben a tandíjkárpótlás megfelelő valorizálása sürgetésének, a megszállott területről átpályázó, vagy meghívott lelkészekkel szemben követendő magatartásunk ügye stb. mind megállapításra várnak. Zsinat előtt továbbá — a felterjesztés szerint —, felette kívánatos lenne a törvényben biztosított, de attól megfosztott soknemű állami járulékainknak az illetékes minisztériumoktól való sürgetése s már a zsinatra a lehetőleg biztosítottak mutatkozó eredmény bejelentése.

Egyházkerületi közgyűlésünk, bár tudatában van azoknak a nehézségeknek, amelyek hazánk általános súlyos anyagi és szellemi viszonyai közt a nyugodt törvényhozói munkát gátolják s annak szokásosan gondos és avatott előkészítését hihetetlen mértékben akadályozzák s kifejezésre juttatva azt is, hogy vallási és egyházi életünk regenerálása a mi megváltó Krisztusunk evangéliumától megújhodott szívek és életek munkája által a mostani törvényeink nyújtotta keretek közt is eredményesen folyhat, mégis, azokra az áldásokra gondolva, amelyeket a bölcsesség, segíteni és építeni vágyó jóindulat és egy akarat lelkétől vezetett országos zsinat tanácskozásaitól közegyházunk üdvére várhatunk, tekintetbevéve az egyetemes egyházunkban örvendetesen tapasztalt fellendülés helyes irányban való vezetésének szükségességét is, mindezek arra indítják egyházkerületünket, hogy az alsóborsodi egyházmegyének az országos zsinat összehívására irányuló felterjesztését döntés végett egyetemes konventünk elé terjessze.

18. Az alsóborsodi egyházmegye 1925. június hó 4-én tartott közgyűlése 12. pont alatt hozott határozatá-

val, kapcsolatban Tiszavalk és Ónod egyházközségek presbiteriumainak azzal a kérelmével, hogy az alsó-zempléni egyházmegye reverzális ügyben hozott szabályrendelete az alsóborsodi egyházmegyére nézve is — a maga egészében — érvényre emeltessék és kötelező erejűnek mondassék ki, azzal az előterjesztéssel fordul egyházkerületi közgyűlésünkhöz, hogy mivel a reverzálisok ellen szigorú intézkedések tétele szükséges, az ne részlegesen, egyházmegyénként hozott rendszabályok által történjék, hanem az országos zsinat által egyetemlegesen kötelező törvény által rendeztessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konvent utján a zsinatelőkészítő bizottsághoz tesz előterjesztést arra nézve, hogy az országos zsinat egyetemlegesen kötelező törvényt hozzon a reverzálisok ügyében.

19. A felsőborsodi egyházmegye 1925. évi jun. 4-én tartott közgyűlése 4. b) pontja alatt hozott határozatával arra kéri egyházkerületünket, hogy mivel a vasárnap illő megszentelését sok helyen nagyon gátolja a korcsmák nyitvatartása, tegyen egyházkerületünk előterjesztést az egyetemes konvent utján az illetékes miniszteriumokhoz a korcsmahelyiségek ünnep- és vasárnapi bezáratása iránt.

Egyházkerületi közgyűlésünk ráemlékezik ugyan arra, hogy ilyenmü előterjesztéssel már igen sokszor fordult egyetemes egyházunk, sajnos, clegendő eredmény nélkül, az államkormányhoz, mégis bizva abban, hogy nemzeti el-esettségünk idején jobban előtérbe nyomul az erkölcsi tényezők fontosságának elismerése s e kérdésben is nagyobb lehet a reménység fel-lépésünk eredményessége iránt, — az ügy fontossága iránti meleg érdeklődéssel karolja fel a felsőborsodi egyházmegye felterjesztését és nemzetünk erkölcsi megújulásának nagy érdekére való tekintetből azzal a tiszteletteljes javaslattal fordul egyetemes konventünkhöz, hogy a korcsma-

helyiségek ünnep- és vasárnapi bezáratása iránt az illetékes miniszteriumoknál lépéseket tenni sziveskedjék, különös nyomatékkal hangsúlyozva a vasárnap tartandó vásárok megtiltását. Felkéri továbbá egyházkerületünk az egyházkerületünkön helyet foglaló nemzetgyűlési képviselőket, hogy e tárgyban törvényhozási intézkedés hozatalát sürgessék. Végül felhívja egyházkerületünk az egyházmegyék által egyházközségeinket arra, hogy a vasárnap Isten törvénye szerinti igazi, bensőséges, komoly és buzgó megszentelése mellett, munkában elfáradt népünk lelkét felüdítő, megpihentető, a vasárnap szentségét nem érintő foglalkoztatásáról és építőirányu szórakoztatásáról gondoskodjanak.

20. Az alsózempléni egyházmegye 1925. évi május hó 7-iki üléséből, 5. b) p. alatt hozott határozatával egyházkerületünk útján azzal a kérelemmel járul egyetemes konventünkhöz, hogy mivel az István király napi mezei munkák miatt még mindig zaklatásoknak, sőt büntetéseknek vannak kitéve egyes gyülekezeteinkben egyházunk tagjai, egyetemes konventünk keresse meg a m. kir. belügyi és igazságügyi miniszter urakat aziránt, hogy utasítsák illetékes hatóságaikat, miszerint az István király napján végzett és más felekezet egyházi szertartását nem zavaró mezei munkák végzése miatt kihágási eljárást ne indítsanak a reformátusok ellen és ne büntessék őket.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alsózempléni egyházmegye felterjesztéseinek kénytelen helyt adni, bár tudja, hogy egyetemes konventünk utóbbi idejű gyakorlata az ilyenmü felterjesztésekre az illetékes miniszteriumoknál teendő megkeresést elutasítja (l. legujabban a mostani, 1925. évi konventi tudósítást egy konkrét esetről). Egyházkerületünk azonban nem szűnik meg az István király napja megünneplésével kapcsolatban ref. hiveink ellen elkövetett visszaéléseket egyetemes konventünk tudomására hozni s

bölcsességére bizza, hogy az egyes miniszteriumoknál a szükséges lépések megtételére mikor látja elérkezettnek az időt.

21. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó nyilatkozatával felterjeszti Olchváry László alsóbereczki lakos kérvényét, amelyben a közölte és az alsóbereczki ref. egyház között az 1923. év szept. 28-án kelt, annakidején a felsőbb egyházi hatóságok által is jóváhagyott, de a kommun alatt elvesztett adásvételi szerződést pótló, becsatolt nyilatkozat jóváhagyását kéri, jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlésünk annakidején az 1914 évi tavaszi közgyűlése által jóváhagyott nyilatkozatot jóváhagyási záradékkal ellátni s a felküldő egyházmegye útján kérvényezőhöz visszaküldeni rendeli.

22. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a berzéki egyház kérelmét, amelyben ezen egyház, a közte és Molnár Ida urnő között az egyház javára szóló: a berzéki 119. hrsz. ingatlanból 300 négyszögöl területre vonatkozóan kötött ajándékozási szerződés jóváhagyását kéri, jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlésünk az ajándékozási szerződést a nemeslelkű ajándékozó iránti köszönetének maga részéről is nyilvánításával, jóváhagyja, azt záradékolja s a felterjesztő egyházmegye útján a kérvényező egyházhoz visszaküldi.

23. A felsőborsodi ref. egyházmegye felterjeszti saját jóváhagyó határozata kapcsán a mályinkai ref. egyház által Horovitz Márton és neje Bornstein Betti mályinkai lakosokkal kötött csereszerződést, amely szerint nevezett egyház a papi javadalomból a mályinkai 1. sz. tjkvben 298 hrsz. a. foglalt 121 négyszögöl területű kertet elcseréli a nevezett mályinkai lakosoknak az ottani 325. sz. tjkvben 463. hrsz. a. foglalt ingatlanból 225 négyszögölért, jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlésünk a csereszereződést jóváhagyja, s a záradékolt szerződést a felterjesztő egyházmegye útján a kérvényező egyházhoz visszaküldi.

24. Az egyetemes konvent felhívása folytán egyházkerületünk véleményadásra szólította fel egyházmegyéinket az egyházmegyei, egyházkerületi és egyetemes egyházi presbiteri értekezletek tartása ügyében, amelyek rendszerezése iránt a tiszántuli egyházkerület tett javaslatot az egyetemes konvent elé. A kérdésre összes egyházmegyéink — a gömörtornai és felsőborsodi egyházmegyék véleményes javaslata hiányzik — egyező értelemmel a nevezett presbiteri értekezletek tartása mellett nyilatkoztak.

Egyházkerületünk a nyilatkozó egyházmegyék véleményes javaslata alapján azt a feleletet adja egyetemes konventünknek a tiszántuli egyházkerület egyházmegyei, egyházkerületi és egyetemes egyházi presbiteri értekezleteket indítványozó előterjesztésére, hogy az ilyenmő értekezletek tartását a tőlük joggal várható eredmények miatt a legteljesebb mértékben helyesli s azok megszervezését szükségesnek tartja.

25. Az egyetemes konvent 1923. évi 149. sz. határozatával felhívást intézett az egyházkerületekhez, hogy az állami és községi elemi iskolai tanítóknak a gyülekezetben énekvezérekül leendő esetleges alkalmaztatása ügyében terjesszenek elő javaslatot. Egyházkerületünk véleményadásra szólítván fel egyházmegyéinket, csak az alsó-borsodi egyházmegye küldötte be 1925. évi június hó 4-én tartott közgyűlése 20. p. alatt hozott határozatát; az abauji egyházmegye pedig 1925. évi május 14-én tartott közgyűlése 12. p. alatt hozott határozatában az őszi egyházkerületi közgyűlésre igéri felterjesztését.

Egyházkerületi közgyűlésünk e tárgyban az összes egyházmegyék véleményes javaslatának beérkezése után tesz felterjesztést egyetemes

konventünkhöz. Jelen jegyzőkönyvi pontját tudomásul végett felterjeszti az egyetemes konventhez, az egyházmegyéket pedig, nevezetesen az abauji, alsózempléni, felsőborsodi, gömör-tornai egyházmegyéket felhívja, hogy e tárgyban hozott véleményes javaslatukat az egyházkerület legközelebbi, 1925. évi őszi közgyűlése elé terjesszék fel.

26 Az alsózempléni egyházmegye 1924. évi szeptember 18-iki üléséből 12. p. alatt hozott határozatával az egyházkerületi közgyűlés által leendő pártolás végett előterjeszti a sátoraljaujhelyi egyház következő kéréseit:

1. Miután a sátoraljaujhelyi egyházközség a ref. felekezeti elemi iskola megnyitásának és két ref. tanítói állás felállításának szándékát — a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1924. évi december hó 4-én kelt 145.137—VII/a. sz. rendelete szerint a sátoraljaujhelyi ref. elemi iskolában az első, második tanítói állás felállítható — az egyház anyagi helyzete miatt, mert „a templom és torony újjáépítése a híveknek már eddig is 200 millió áldozatába került s a félbemaradt munkálatokra még mintegy 60 millió szükséges“ —, elhalasztani kényszerült, nevezett egyház arra kéri a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy az iskola részére elvileg engedélyezett államsegély részére fenntartassék addig, amíg az egyház jobb anyagi körülmények közé jutva, tervét megvalósíthatja;

2. kéri továbbá, hogy a sátoraljaujhelyi áll. elemi iskolában az országos gyakorlat szerint is, de a sátoraljaujhelyi ref. egyháznak az állami iskola felállításánál hozott nagy áldozatára tekintettel is, a ref. tanulók számarányának megfelelő mértékben neveztesse ki ref. tanítók;

3 kéri végül, hogy a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur egy állami tanítónak a ref. kántori teendők végzését a ref. egyház pénztárából nyerendő díjazásért engedélyezze

Egyházkerületi közgyűlésünk a legmelegebb pártolással terjeszti a nagyméltóságú m. kir.

vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elé a sátoraljaujhelyi ref. egyház kérelmeit, nevezetesen, hogy

1. a sátoraljaujhelyi ref. egyház számára az iskola részére engedélyezett állami segély fenntartassék, amíg az egyház jobb anyagi helyzetbe jutva, az iskolát tényleg felállítja;

2. a sátoraljaujhelyi állami elemi iskolába, amely a ref. felekezeti iskola feladásával a ref. egyház tulajdonát képező hatalmas értékű telken nyílt meg, legalább annyi ref. tanító neveztessek ki, amennyi a nagyszámu ref. iskola gyermekek valláserkölcsi vezetése feladatainak végzésére feltétlenül szükséges;

3. hogy engedtessek meg az állami iskolai tanítónak a ref. kántori teendők végzése a ref. egyház pénztárából nyeredő díjazás mellett.

27. A gömör—tornai egyházmegye 1925. évi május hó 5-iki üléséből segélyezésre ajánlja egyházkerületünknek a bánrévei szórványgyülekezetet, amely templom építő buzgó szándéka megvalósítására elegendő anyagi erővel nem rendelkezik.

Egyházkerületi közgyűlés a bánrévei szórványgyülekezet kérelmét a segélyezés iránt javaslattétel végett az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz átteszi.

28 Horváth Imre ózdi missziói segédlelkész azért folyamodik az egyházkerületi közgyűléshez, hogy engedtessek meg neki a Sárospatakon 1925. évi szeptember hóban tartandó II. lelkészképesítő vizsgálaton a javítóvizsgálat a magyar protesztáns egyház- és irodalomtörténetből és a gyakorlati teológiából, amely tárgyakból a Pápán tartott lelkészképesítő vizsgálaton elégtelen osztályzatot kapott. de ott javítóvizsgálat tételére engedélyt nem nyert, mivel időközben, ez év március elsején a dunántúli egyházkerület kötelékéből eltávozott s most a tiszáninneri egyházkerületben, Ózdon teljesít segédlelkészi szolgálatot.

A sárospataki theol. kar 1925. július 6-án tartott ülésében a kérelem teljesítését nem ajánlja, mivel az általános gyakorlat szerint a javítóvizsgálat ott teendő le, ahol az illető az elégtelen osztályzatot nyerte s a kar szerint a javítóvizsgálat Pápán való letételének nem akadályozza az, hogy a folyamodó egy néhány hónap óta a tiszáninneri ref. egyházkerület területén teljesít segédlelkészi szolgálatot.

A kérvény döntés végett áttétetik egyházkerületünk lelkészképesítő bizottságához.

29. Zsoldos Etelka és Zsoldos Ilona sárospataki lakosok, 44, illetve 42 éves nők, n. Zsoldos Benő volt sárospataki főgimnáziumi tanár, főiskolai és egyházkerületi levéltárnok árvái, akik édesanyjuk, özv. Zsoldos Benőné, szül. Raisz Ilona 1925. évi június 3-án bekövetkezett halálával, édesanyjuk nyugdíjának megszűnésével minden anyagi támaszuktól megfosztva, vagyontalanul, közülök az egyik súlyos betegség által is szinte tehetetlenné téve, teljesen segélytelenül állnak, édesanyjuk, mint főiskolai és egyházkerületi levéltárnok fáradhatatlan tevékenységére és óriási értékű munkájára hivatkozva, évi kegydíj megállapítását kérik a főtiszt. egyházkerületi közgyűléstől.

Egyházkerületi közgyűlés méltányolja azt a mi földi mértékünk szerint halhatatlan munkát, amelyet végzett b. e. Zsoldos Benő, mint főiskolai és egyházkerületi levéltárnok, ez a csodálatos ember, akihez fogható, az önként magáravállalt munkák hangyaszorgalmu elvégzése tekintetében sem emberöltőnk nem ismer, sem a multa visszatekintő történelem egyházkerületünkéből felmutatni nem tud, ez a Kant Immanuel, a königsbergi bölcs legendás pontosságát éppen a levéltárban végzett munkájával a legtermészetesebb magától értetődöttségében közöttünk megélt magyar tudós, aki mint ifju, Thukydides, fordításával a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokában kezdte a munkát s leszállva a főiskola és az egyházkerület nagy

érdekei által vezetve, a poros akták tömkelegébe temetkezett be, a mi szent munkáink gályájához láncolta önmagát, távolról integetve a hir, tudás, elismerés és dicsőség messzetűnő partjainak s többé nem látott márványpalotájának, amig csak a levéltárban végzett szakadatlan munka után, 70 évvel vállain, megrokknva, többé már nem birták fel lábai a gályapadra, amelyre azok érzésével járt, akiknek országa nem e világból való s elvégezte azt a munkát, amelyet szakképzett tisztviselők egész kara évek hosszú során végzett volna el, a levéltár rendezését az ő idejéig befejezte. E felmérhetetlen értékű munka méltánylása által vezetettve, áldva a n. Zsoldos Benő önzetlen munkában megdicsőült élete emlékét, egyházkerületünk segély nélkül maradt két gyermekének: Zsoldos Etelka és Zsoldos Ilona s.-pataki lakosoknak évi 200—200 aranykorona kegydíjat rendel s felhivja az egyházkerületi pénzügyi bizottságot és a sárospataki főiskola igazgatótanácsát, hogy az összeg fedezésére nézve, mely egyenlően terhelje az egyházkerületet és a sárospataki főiskolát, egyházkerületi közgyűlésünknek előterjesztést tegyenek

30. Rác Berta tiszaberczeli lakos, csobaji lelkészárva, munkaképtelen 67 éves nő jelentékenyebb segély kiutalását kéri egyházkerületünktől. Korocz József tiszaberczeli lelkész igazolja a folyamodó nyomorát s a segélyezést ajánlja.

Folyamodó, mint nagykoru lelkészárva kérelme kedvező elintézés végett áttétetik az alsózempléni egyházmegyéhez.

31. Török Borbála nemesbikki lakos, lelkészárva, munkaképtelen, elnyomorodott, vagyontalan, 62 éves nő, akinek annyi kegydíja van, hogy az, kérvénye szerint, egy hétre is kevés, segélyért folyamodik egyházkerületünkhöz. Maklári Pap Ernő nemesbikki lelkész a folyamodó elesett helyzetét igazolja s a segélyezésre ajánlja.

Folyamodó, mint nagykoru lelkészárva kérelme kedvező elintés végett áttételik az alsóborsodi egyházmegyébe.

32. A felsőborsodi egyházmegye 1925. évi június 4 én tartott üléséből 5. p alatt bejelenti, hogy dr. Miklós Elemér egyházmegyei tanácsbíróvá választatott s tisztségébe a törvényes eskü letétele után beerősítette.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul dr. Miklós Elemér egyházmegyei vil. tanácsbíróvá való választását, jó reménységet táplál az ő kifejtendő munkássága, egyházépitő tevékenysége felől s a megválasztottra a kegyelem Istenének áldását kéri.

33. a) d) Az alsózempléni egyházmegye felterjeszti: az alsódobszai lelkészi, a báji egyház lelkészi, a bodrogfalászi lelkészi, a meggyasszói tanítónői, a taktakenézi lelkészi és tanítói, a tiszakarádi egyházi I. és II. tanítói, a felsőborsodi egyházmegye pedig a varbói II. tanítói díjleveleket megerősítés végett saját jóváhagyó határozataik kapcsán.

Egyházkerületi közgyűlésünk a taktakenézi lelkészi és tanítói, a varbói II. tanítói és a bodrogfalászi lelkészi díjleveleket, — utóbbit szó többséggel hozott határozattal — jóváhagyja, s az ekként záradékolt díjlevelek közül egy-egy példányt saját irattára részére visszatart, a többi példányt pedig hasonló eljárás és az illető egyházközségekhez való juttatás végett a felterjesztő alsózempléni és felsőborsodi egyházmegyékhez visszaküldeni rendeli.

Ellenben a többi felterjesztett díjlevelektől a megerősítést megtagadja és pedig:

a) az alsódobszai egyház új lelkészi díjlevelétől azért, mert az új díjlevelnek alapjául szolgáló roszbefizetés kulcsa sem a presbiteri, sem az egyházközségi közgyűlési határozatból ki nem tűnik, az esperesi levélre történt pusztá

utalás pedig, — jogalkotó tényről lévén szó, — nem szabatos. Egyébként ez az esperesi levél sincs az iratokhoz csatolva;

b) a báji egyház lelkészi díjlevelétől, mert a felterjesztett díjlevél a régi díjlevél azonos másolata, megújításának szüksége pedig pusztán a lelkészváltozás tényéből nem folyik;

c) a meggyasszói egyház tanítónői díjlevelétől azért, mert a régi díjlevél, s az ujat jóváhagyó presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozat nem csatoltatott;

d) a tiszakarádi egyház I. és II. kántortanítói díjlevelétől végül azért, mert az egyházközségi közgyűlés felterjesztett határozata e tanítói új javadalmaknak az új díjlevélben foglalt 6 és 6 holddal való, vagyis összesen 14 holdra való emelését nem tartalmazza s az új díjlevélben csak vékaegységben házaspárok után felvett párbér összértékének kitüntetése nélkül az sem állapítható meg, hogy díjlevélcsonkítás nem történt e, mert az ujonnan felfektetett javadalmi jegyzőkönyv értékelése is alól marad a régi díjlevélben kitüntetett összértéken. A régi díjlevelek csak lelkészileg hitelesített másolatban s nem eredetben vannak csatolva.

34. Az alsózempléni egyházmegye 1925. évi május hó 7-én tartott üléséből, 3. p. alatt hozott határozatával bejelenti, hogy álláscserelés folytán Kiss Ernő a hernádnémeti-i, Igaz József a bodroghalászi, Kertész István a báji lelkészégekbe, választás útján Kovács László a makoshotyikai, Diószeghy Mihály az alsódobszai, Bernáth István a vissi, G. Nagy Béla a pácini egyházba beerősítettek. Ugyancsak az alsózempléni egyházmegye fenti üléséből, 6. p. alatt jelenti, hogy Bajusz Zoltán az ondi, Lurcz Árpád a sóstófalvi, Kiss András a monoki, Ujváry Katalin a meggyasszói tanítói, ill. tanítónői állásokba beerősítettek. A felsőborsodi egyházmegye 1925. évi június 4. én tartott közgyűléséből, 6. p. alatt jelenti, hogy So-

mogyi Pál volt szederkényi segédlelkész a zilizi lelkészi állásba, 8. p. alatt pedig azt jelenti, hogy Papp József a balajti, Nagy Sándor a kondói, Szőke Jolán a varbói tanítói, ill. tanítónői állásokba beerősítették.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bejelentett választásokat tudomásul veszi s az alsózempléni egyházmegyéből Kiss Ernőt a hernádnémeti-i, Igaz Józsefet a bodroghalászi, Kertész Istvánt a báji, Kovács Lászlót a makkoshotykai, Diószeghy Mihályt az alsódobszai, Bernáth Istvánt a vissi, G. Nagy Bélát a pácini, — a felsőborsodi egyházmegyéből: Somogyi Pált a zilizi lelkészi állásban; továbbá az alsózempléni egyházmegyéből: Bajusz Zoltánt az ondi, Lurcz Árpádot a sóstófalvi, Kiss Andrást a monoki, Ujváry Katalint a meggyasszói, — a felsőborsodi egyházmegyéből: Papp Józsefet a balajti, Nagy Sándort a kondói, Szőke Jolánt a varbói tanítói, ill. tanítónői állásokban atyafiui szeretettel üdvözli s egyházunk építésében végzendő nagyfontosságú munkájukra a minden kegyelem urának áldását kéri.

35. Az alsózempléni egyházmegye 1925. évi május 7-én tartott üléséből, 16. p. alatt hozott határozatával felterjeszti, hogy a berzéki egyház tulajdonát képező Szemere—Törös-alap 1924. évi tőkéje 5000 K volt, amely betétként a Sajóhidvég és Vidéke Hitelszövetkezetben volt elhelyezve s évi kamata, miután a tanítói állás jelenleg üresedésben van, a tőkéhez csatoltatott.

Egyházkerületi közgyűlés a berzéki egyház tulajdonát képező Szemere—Törös-alapítványról szóló jelentést tudomásul veszi.

36. Olvastatott az abauji egyházmegye f. év május 14-én tartott közgyűlésének 12. sz. határozata, melyben az egyházmegye az egyházkerület jóváhagyását kéri ahhoz, hogy a Kovács—Komjáthy-alapítvány kamatainak

egy része, amely özv. Kőszegi Jánosnének volt 3 évre kiutalva, az özvegy négy kiskorú s vagyontalan árvája részére utaltassék ki, mert az özvegy időközben meghalt.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházmegye intézkedését tudomásul veszi és jóváhagyja.

37. Az abauji ref. egyházmegye 1925. évi május 14 én tartott ülése 11. p alatt hozott határozatával 1924. évi őszi közgyűlésünk azon felhívására, hogy a polgári leányiskolák székhelyén levő egyházközségek buzdításának arra, hogy habár szerény kezdettel is, a polgári iskolák közelében internátusokat állítsanak fel, jelenti, hogy a megcsonkított abauji egyházmegyében polgári iskola ezidőszertig nincs s így ennek érdekében semmi tevékenységet nem fejthet ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk az abauji egyházmegye jelentését tudomásul veszi, osztja az egyházmegye kifejezett sajnálkozását afelett, hogy a megcsonkított abauji egyházmegye területén polgári leányiskola nincs és felhívja az egyházmegye figyelmét arra, hogy valamely központibb fekvésű, nagyobb ref. egyházközségünkben állami polgári leányiskola felállítására iránt indítsion mozgalmat.

38. a) Kerületünk leánygimnáziumának igazgatótanácsa folyó évi június hó 12 én tartott ülésének 14. sz. jegyzőkönyvi határozatával jelenti, hogy az intézet 1923/4. évi számadásait megvizsgálta és helyesnek találta. Eszerint úgy a bevétel, mint a kiadás 214,957.195 K 80 fillér volt.

Ugyanaz az igazgatótanács ugyanazon üléséből 15. sz. jegyzőkönyvi határozatával jelenti, hogy az intézet internátusának 1923/4. évi számadásait is megvizsgálta és helyesnek találta. Az internátus bevétele 197,566.464 K, kiadása 194,254.753 K volt; a 3,310.711 K felesleg az 1924/5 évre vitetett át a felszerelések pótlására.

Egyházkerületi közgyűlésünk mind a két számadást megnyugvással veszi tudomásul.

38. b) Kerületünk leánygimnáziumi tanári kara f. hó 27-én tartott üléséből, 129. sz. jegyzőkönyvi határozatával felterjeszti a Szabados Irén lemondásával megüresedett s az 1924/25. évben csak ideiglenesen betöltött testnevelői tanszék betöltésére vonatkozó javaslatát, mely szerint a meghirdetett tanszékre folyamodó két pályázó közül a tanári kar rendes tanárrá leendő megválasztásra első helyen Pálmai Lenke polgári iskolákra képesített okl. testnevelési tanárt ajánlja (aki Tárnokrétiben, Győrmegyében, 1897. dec. 14 én született, ág. hitv. ev. vallásu, polg. isk. tanítónői oklevelet Budapesten, 1919-ben szerzett jeles eredménnyel, ugyancsak 1919 július 21-én tett tornatanári vizsgálatot jeles-jó eredménnyel), akit nemcsak a székesfővárosi polgári iskoláktól, ahol előbb megbizott, majd segédtanítónő volt, nyert kiváló működési bizonyítványai ajánlanak, hanem a tanári kar közvetlenül is ismeri, mivel internátusunkban az 1924/25. évben bentlakó felügyelő tanárnő volt s úgy példás kötelességtudásával, mint nemesen egyszerű, szeretetreméltó magaviseletével az egész tanári kar tiszteletét és becsülését kiérdemelte. Második helyen ajánlja tanári karunk Kosch Rezsőné Kovács Anna okl. testnevelési tanárt (született 1892 március 5-én Hajduböszörményben, középiskolára szóló tornatanári oklevelet szerzett 1923 június 18-án jeles, jó, elégséges eredménnyel s aki azóta a debreceni zsidó polgári leányiskolában és női felsőkereskedelmi iskolában működött, mint óraadó, működési bizonyítványai szerint lelkiismeretesen és szép eredménnyel), akit azonban tanári karunk közelebről nem ismer.

Ez a tanárkari javaslat az igazgatótanács elé terjeszthető nem volt, mivel a pályázati határidő, későn járt le s az igazgatótanácsot ez egyetlenegy tárgy miatt Főtiszt. Püspök ur nem látta szükségesnek összehívni, mivel az igazgatótanács tagjai nagyrészt a kerületi közgyűlésnek is tagjai.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tanári kar javaslatát elfogadva, a testnevelési tanszékre

Pálmai Lenke okleveles testnevelési tanárt választja meg rendes tanárnak 1925 szeptember 1-én kezdődő hatállyal a tanári Szolg. Szabályzatban előírt jogok és kötelességek mellett s működésére Istennek áldó kegyelmét kéri.

39. A tárgysorozat kimerítettén, a jegyzőkönyv hitelesítettén, meleg szeretettel környező hála és tisztelet megnyilatkozások között

az elnökség által bezáratott.

Dókus Ernő

*egyházkerületi főgondnok,
világi elnök.*

Révész Kálmán

*püspök,
lelkészi elnök.*

Janka Károly

egyházkerületi lelkészi főjegyző.

II. Birósági ügyek.

1.

Rohoska József volt sárospataki theol. tanár érdekében, Tantó János és társai által beadott perujítási kérvény végzésileg visszautasított.

2.

Nagy Lajos volt sárospataki főgimn. tanár perujítási kérvénye végzésileg visszautasított.

3.

Demeter Pál bódvaszilasi tanítót az illetékes gömörternai egyházmegye fegyelmi bírósága 10 arany korona pénzbírságra ítélvén, ez ítéletet, a felebbezés visszautasításával, az egyházkerületi bíróság indokainál fogva helybenhagyta.

4.

Bakos István kupai tanító fegyelmi ügyében, kit az illetékes abauji egyházmegye fegyelmi bírósága a vád és következményei alól felmentett, a felebbezés visszautasításával az egyházkerületi bíróság az egyházmegyei bíróság ítéletét indokainál fogva helyben hagyta.

5.

Az abaujvár-pányoki lelkészválasztást, melyet az illetékes abauji egyházmegye bírósága megsemmisített, Matusz János megválasztott lelkész és több választó felebbezése folytán, az egyházkerületi bíróság, a felebbezésnek helyt adva, az egyházmegyei

ítélet megváltoztatása mellett, megerősítette s Matusz János hitoktatót törvényszerűen megválasztott lelkésznek jelentette ki.

6.

A szakácsi vitás lelkészi fizetés ügyében a felsőborsodi egyházmegyei bíróság által hozott ítéletet, mindkét fél felebbezésének visszautasításával, az egyházkerületi bíróság, helyes indokainál fogva helybenhagyta.

7.

Ifj. Lenkey Lajos és társai panaszosoknak a sajtóvámosi lelkészi és tanítói díjlevelek csonkítását célzó keresetét az illetékes felsőborsodi egyházmegye elutasítván, nevezettek felebbezésének visszautasításával, az egyházkerületi bíróság az egyházmegyei bíróság ítéletét, helyes indokánál fogva helybenhagyta.

Az egyes pontokat jegyzették:

1. *Janka Károly* lelkészi főjegyző az 1—3, 5—10, 16 a)—i), 39.
2. *Domby László* világi főjegyző: 4, 12 a)—b), 15 a)—p), 38 a)—b).
3. *Marton János* I. aljegyző: 17—20, 24—32, 34—37.
4. *Dr. Nagy Barna* világi aljegyző: Bir. 1—5.
5. *Dr. Horváth Zoltán* világi aljegyző 21—23, 33 a)—d). Bir. 6—7.
6. *Forgács Gyula* belmissziói előadó: 11. jegyzőkönyvi pontokat.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Püspök imádsága.
2. Főgondnok gyűlésmegnyitó beszéde.
3. A gyűlési tagok számbavétele. Alakulás. A távolmaradtak igazolása.
4. Szavazatbontó bizottság jelentése.
5. Birósági ülések helyének és idejének kitűzése és kihirdetése.
6. Püspöki jelentés, elfogadása s azzal kapcsolatban hozott határozatok:
 - a) Köszönetnyilvánítás az elnökségnek a segélyek kiosztása körüli bölcs és körültekintő eljárásáért.
 - b) A virágzó hitélet örvendetes tudomásulvétele s a szekták terjedésével szemben a fokozott éberség szükségének hangsúlyozása.
 - c) Az egyházközségek figyelmének előzetes felhívása a vagyonleltárak kiállításának a Konvent által eszközendő szabályozására.
 - d) A reverzálisok elleni védekezés erőteljes keresztülvitele.
 - e) Jókai Mór százados születési évfordulójának megörökítése.
 - f) Az alsóborsodi jubiláló egyházmegye üdvözlése.
 - g) Az egyházközségek és iskolák figyelmének Lévy József százados, Gvadányi József 200. születési évfordulójára irányítása.
 - h) Bruston Eduárd és Perrier Lajos francia theol. tanárok látogatásának megörökítése.
 - i) Vadászi Pál, Svingor József és Jakab János jubiláns lelkesek üdvözlése.

k) Dobozy Pál és Szent-Imrey Gyula üdvözlése gazdasági főtanácsossá történt kinevezetésük alkalmából.

l) Az elhunyt lelkészek emlékének jegyzőkönyvbe iktatása.

m) Az elhunyt tanítókról szóló kegyeletes emlékezés.

7. Elnökségi előterjesztésekre hozott határozatok:

a) Kormányzó ur Őfőméltóságának üdvözlése.

b) Dr. Szilassy Aladár elhunytáról megemlékezés.

c) Szalay László elhunyt felett részvétnyilatkozat.

d) A dunántuli evangélikus egyháznak kifejezett részvét Gyurácz Ferenc püspök elhunyt alkalmából.

e) Dr. Fischer Colbrie elhunytáról szóló emlékezés.

f) Köszönet az O. F. B. bíróságnak és elnökének, a püspöki javadalmul kiutalt földbirtok juttatásánál követett eljárásáért.

g) A kecskeméti jogakadémia segélyezése kérdésében hozott korábbi határozat fenntartása.

h) Püspök urnak és nejének szeretetteljes üdvözlése házasságuk 30. évfordulója alkalmából.

i) A jegyzőkönyvek kinyomatásáról intézkedés.

k) Az őszi közgyűlés idejének és helyének megállapítása.

l) A szegénysorsu, nagykoru lelkészárvaik segélyezésére az egyházmegyék elkötelezése.

8. A kulturadó-bizottság jegyzőkönyve tudomásul vétetik.

9. A tanítóképzőintézet átvétele tárgyában elvi határozat.

10. A 177—1917. sz. határozat megváltoztatása a „Miskolci Református Női Fülléregylet“ által fenntartott árvaház alapítólevele ügyében.

11. a) A belmissiói bizottság jelentésének tudomásulvétele.

b) Forgács Gyulának belmissziói előadoul történt megválasztása tudomásul szolgál.

12. a) Az egyházkerületi pénztár 1924. évi számadása elfogadtatik, dr. Regéczy József pénztárnoknak köszönet mondatik.

b) Az egyházkerületi pénztár 1925. évi költségvetésének elfogadása.

13. Dr. Szabó Sándor jogtanár nyugalomba helyezése ellen beadott felebbezése elutasittatik.

14. Szakács György lelkészi oklevelének megsemmisítése.

15. A sárospataki főiskola igazgató tanácsának I. felterjesztéseire hozott határozatok:

a) Maklár Papp Miklós üdvözlése tanárrá történt választásának 50. évfordulója alkalmából.

b) A tanárok kedvezményes vasuti igazolványáért járó díj átvállalásának jóváhagyása.

c) Dr. Mátyás Ernőnek az ujszövetségi tanszékre történt meghívása.

d) A jogakadémia levéltárának a kecskeméti jogakadémia részére való átengedését megtagadó határozat jóváhagyása.

e) Az egységes tankönyvkiadásnál felmerült kérdések tisztázása a főiskola képviselete a szűkebb tankönyvbizottságban.

f) Az ifjusági sportkörök felállítása elrendeltetik, úgy a sárospataki főgimnáziumban, mint a miskolci reálgimnáziumban.

g) Dr. Jakob Károly és Hallgató Sándor főgimnáziumi tanárok ki nem utalt fizetéskiegészítő államsegélyének fedezetéről gondoskodás.

h) A főiskola 1923—24. évi zárszámadásának és vagyommérlegének jóváhagyása.

i) A Perked—Mosolygó birtok haszonbérének leszállítása.

k) Az új énekeskönyv jövedelméből a főiskola jutalékban nem részesíthető.

l) A kulturadó egész jövedelmének a főiskola részére juttatása iránti kérelem nem teljesíthető.

m) A Perked—Mosolygó birtokvita megszüntetését maga után vonó csereszerződés esetleges megkötésére engedély adatik.

n) A 10.000,000 koronán alul levő alapítványokról alapítólevél nem állítatik ki.

o) Alapítólevelek jóváhagyása. (1. Bottka István alapítványa. 2. Kazinczy Gábor és neje alapítványa. 3. Dr. Szoboszlai Gyula alapítványa. 4. Az 1904 ben lelkeszi vizsgálatot tett ref. lelkészek alapítványa Radácsi György nevére. 5. Az 1904 ben érettségizettek alapítványa Csontos József nevére. 6. A sárospataki főiskola volt tanulóinak diákszövetsége alapítványa dr. Szánthó Gyula nevére.)

p) Az Istvánháza nevű birtok haszonbéri szerződésének jóváhagyása.

16. A sárospataki főiskola igazgatótanácsának II. felterjesztésére hozott határozatok:

a) Az országos theol. tanári konferencia sikeréről szóló jelentés és az egyházkerület által nyújtott támogatásért kifejezett köszönet tudomásulvétele.

b) A megüresedett ének- és zenetanári állás ideiglenes betöltéséről szóló intézkedés jóváhagyó tudomásulvétele.

c) A theol. államsegély valorizált összegű arányos utalása az elnökség gondjaiba ajánltatik.

d) A theol. tanárok fizetésének ideiglenes rendezése.

e) A főiskolában alkalmazott bajorosok és altisztek szolgálati szabályzatának megerősítése.

f) Az iskolaszolgai állásokat rendszeresítő határozat jóváhagyása.

g) Faragószállási haszonbérszerződés megerősítése.

h) Alapítólevelek jóváhagyása. (1. Szily Etelka alapítványa. 2. Oláh Ernő alapítványa.)

i) A főiskola 1925 – 26. évi költségvetésének jóváhagyó megerősítése.

17. Felterjesztés zsinattartás iránt.

18. Felterjesztés az Egyetemes Konventhez a reverzálisok körüli eljárás egységes szabályozása iránt.

19. Felterjesztés a korcsmák vasárnapi zárvatartása iránt.

20. Felterjesztés az Istvánkirálynapi sérelmek tárgyában.

21. Az alsóberecki-i egyház adásvételi szerződését pótló nyilatkozat jóváhagyása.

22. Berzéki ajándékozási szerződés jóváhagyása, az ajándékozó Molnár Ida urnőnek kifejezett köszönet.

23. Májinkai földcsereszerződés jóváhagyása.

24. Nyilatkozat a kerületi presbiteri konferenciák tartása tárgyában.

25. Az állami és községi elemi iskolai tanítók gyülekezeti énekvezérekül alkalmazása tárgyában elvi álláspontot egyházkerületünk az összes egyházmegyéék nyilatkozata után foglal el.

26. A sátoraljaujhelyi egyház kérelmét elemi iskolája vissza-szerzése s az állami iskoláknál a ref. vallásu tanerők arányos alkalmazása tárgyában a minisztériumnál támogatja.

27. A bánrévei szórványgyülekezet templomépítési segély iránti kérelme a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

28. Horváth Imre s. lelkész javítóvizsgálat engedélyezése iránti kérelme áttétetik a lelkészképesítő bizottsághoz.

29. Zsoldos Etelka és Zsoldos Ilona kegydíja évi 200—200 aranykoronában a főiskolai és egyházkerületi pénztár terhére egyenlő arányban megállapítatik.

30. Rácz Berta nagykoru lelkészárva segélykérvénye áttétetik az alsözempléni egyházmegyéhez.

31. Török Borbála nagykoru lelkészárva segélykérvénye át-tételik az alsóborsodi egyházmegyéhez.

32. Dr. Miklós Elemér egyházmegyei vil. tanácsbíróvá történt megválasztatása alkalmából szép reményekkel üdvözöltetik.

33. A taktakenézi lelkészi és tanítói, a varbói II. tanítói és a bodroghalászi lelkészi díjlevelek megerősítetnek; az alsódobszai új lelkészi, a báji lelkészi, a meggyasszói tanítónői és a tiszakarádi I. és II. tanítói díjlevelektől a megerősítés megtagadtatik.

34. A bejelentett lelkészi és tanítói változások tudomásul vétetnek.

35. A berzéki „Szemere-Törös“ alapítvány kezeléséről szóló évi jelentés tudomásul szolgál.

36. Az abauji Kovács-Komjáthy alapítvány kamatainak özv. Kőszeghy Jánosné kiskoru árvái részére történt kiutalása jóvá-hagyólag tudomásul vétetik.

37. Felhívás az abauji egyházmegyéhez területén polgári leányiskola felállítása iránt.

38. a) A miskolci leánygimnáziumnak és ugyancsak az in-tézet internátusának 1923 - 24. évi számadásai jóvá-hagyólag megerősítetnek.

38. b) A miskolci leánygimnázium testnevelési tanszékére Pálmai Lenke okl. testnevelési tanár megválasztatik.

39. A gyűlés berekesztése.

II. Birósági ügyek.

1. Perujítási kérvény Rohoska József érdekében.
2. Nagy Lajos perujítási kérvénye
3. Demeter Pál tanító fegyelmi ügye.
4. Bakos István tanító fegyelmi ügye.
5. Az abaujvár—pányoki lelkészválasztás.
6. Szakácsi lelkészi fizetés ügye
7. Sajóvamosi díjlevélügy.

Betűsoros névmutató.

- Abauji egyházmegye 25, 36, 37.
Abaujkér 4.
Abaujvár—pányoki lelkesválasztás B. 5.
Abod 11.
Aggtelek 4.
Alsóbereczki 21.
Alsóborsodi egyházmegye 67, 7 k, 17, 18, 31.
Alsódobsza 33.
Alsózemléni egyházmegye 20, 21, 22, 25, 26, 30, 33, 35.
Bajusz Zoltán 34.
Bakos István B. 4.
Baksy Pál 6 m.
Báj 33.
Bánrévei szórvány 27.
Berente 4.
Bernáth István 34.
Berzék 22, 35.
Biró János 6 l.
Bodroghalász 33.
Bódva 4.
Bottka István 15 o.
Bruston Eduárd 6 h.
Cigánd 6 h.
Demeter Pál B. 3.
Diósgyőr-vasgyár 4.
Diószeghy Mihály 34
Dobozy Pál 6 k.
Dókus Ernő főgondnok 2.
Dókus Gyula 3, 8.
Dunántuli evang. egyházkerület 7 d.
Dusza Lajos 6 l.

Eger 6 h.

Egyetemes Konvent 14, 17, 18, 19, 20, 24, 25.

Egyházak általában 6, 7, 9, 11.

Egyházkerületi elnökség 6 a, 7, 9, 15 p, 16 c, 16 i, 39.

Egyházkerületi lelkészképesítő bizottság 14, 28.

Egyházkerületi pénzügyi választmány 12 b, 27, 29.

Egyházkerületi számvevőszék 12 a.

Elekes Imre 15 h.

Esperesek és egyházmegyék általában 6, 7, 8, 9, 11, 12 b, 24.

Érettségizettek 1904. évben 15 o.

Faragószállítás bérlői 16 g.

Farkas Géza 3.

Fejes Albert 6 m.

Felsőborsodi egyházmegye 19, 23, 25, 32, 33.

Felsőfügöd 4.

Fischer Colbrie dr. 7 c.

Forgács Gyula 11.

Főiskolai pénztár 15 b, g.

Gagy Károly 4.

Gergely István 6 m.

Gesztelyi Nagy Béla 34.

Gömör–tornai egyházmegye 25, 27.

Gyurácz Ferenc 7 d.

Hallgató Sándor 15 g.

Hernádszentandrás 4.

Horváth Imre 28.

Igaz József 34.

Imola 4.

Iskolák általában 6 g.

Jakab János 6 i.

Jakob Károly dr. 15 g.

Janka Károly 13.

Kazinczy Gábor és neje 15 o.

Kecskeméti jogakadémia kormányzó bizottsága 15 d.

Kelemér 4.

Kertész István 34.

Kiss András 34.

Kiss Ernő 34.

Kiss József 11.

Kosch Rezsőné szül., Kovács Anna 38 b.

- Kovács Béla 16 b.
Özv. Kőszeghy Jánosné árvái 36.
Kovács Gyula 6 l.
Kovács László 34.
Ládbessenyő 4.
Láng Lajos 6 m.
Lelkészek általában 6, 7, 9, 11.
Lelkeszi vizsgások 1904. évről 15 o.
Lengyel István 3.
Lénárd Domokos 4.
Luka 4.
Lukács Béla 3.
Lurcz Árpád 34.
Makay István 15 p.
Maklár Papp Miklós 15 a.
Marton János 4.
Matusz János B. 5.
Mályinka 23.
Mátyás Ernő dr. 15 c.
Meggyasszó 33.
Miklós Elemér dr. 32.
Miskolc 6 h.
Miskolci leánygimnázium 4, 8, 38 a, b.
Miskolci Női Filléregylet 11.
Miskolci reálgimnázium 8, 15 g.
Molnár Ida 22.
Nagybányai Horthy Miklós 7 a.
Nagy Lajos B. 2
Nagy Sándor 34.
Nagykinizs 4.
Nyitray Károly 4.
Oláh Ernő 16 h.
Olchváry László 21.
Orosz Miklós 6 l.
Országos theol. tanári konferencia 16 a.
Ózd 11.
Országos Földbirtokrendező Biróság 7 f.
Papp József 34
Pácín 4.
Pálmay Lenke 38 b.

- Perked—Mosolygó haszonbérelője 15 i.
Perrier Lajos 6 h.
Radácsi György 15 o.
Rácz Berta 30.
Rácz Lajos dr. 4.
Rásony 4.
Regéczy József 12 a.
Révész Kálmán dr. püspök 1, 6, 7, 15 e.
Rohoska József B. 1.
Ruttkay Gábor 15 p
Sajókaza 4.
Sajólászlófalva 4.
Sajóvámos B. 7.
Sajóvelezd 4, 11.
Sály 4.
Sárospatak 4, 6 h.
Sárospataki diákszövetség 15 o.
Sárospataki főgimnázium 15 f.
Sárospataki főiskola 8, 13, 14, 15, 16.
Sárospataki főisk. ének és zenetanári állás pályázói 16 b.
Sárospataki főiskolai igazgatótanács 15, 16, 29
Sárospataki főiskola tanárai 15 b.
Sárospataki főiskola theol. tanári kara 4, 15 c, 16 a, c, d.
Sátoraljaujhelyi egyház 4, 26.
Soldos Béla dr. 3.
Somogyi Pál 34.
Svingor József 6 i.
Szabó Bertalan 6 l.
Szabó György 15 p.
Szabó Nándorné özv. 15 p.
Szabó Sándor dr. 13.
Szakács György 14.
Szakácsi B. 6.
Szala 4.
Szalay László 7 c.
Szalay Róbert 15 h.
Szalonna 4.
Szánthó Gyula dr. 15 o.
Szendrőlád 4.
Szent Imrey Gyula 6 k.

Szentistvánbaksa 4.
Szilassy Aladár dr. 7 b.
Szily Etelka 16 h.
Szilvásvárad 6 h.
Szoboszlai Gyula dr. 15 o.
Szőke Jolán 34.
Szőlősardó 4.
Szügyi László 4.
Szücs István 15 h.
Taktakenéz 33.
Tanárok általában 6.
Tanítók általában 6.
Tiszakarád 4, 33
Tiszaluc 4.
Tiszaszederkény 4.
Tokaj 4.
Tóth István 4.
Tóth János 7 f.
Török Borbála 31.
Trócsányi József dr. 15 h.
Ujházy Katalin 34.
Vadászy Pál 6 i, 8.
Vadna 4.
Vay Elemér báró 3.
Vay Miklós báró ifj. 3.
Varbó 33.
Zemplénagárd 4.
Zsoldos Etelka 29.
Zsoldos Ilona 29.